

SYNODA ECAV

**VÝROČNÁ SPRÁVA
PREDSEDNÍCTVA
ECAV NA
SLOVENSKU ZA
ROK 2024**

Žilina

14. júna 2025

Výročná správa

Predsedníctva Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku za rok 2024
Synoda ECAV na Slovensku, Žilina, 14. jún 2025

„Nijaké mrzké slovo nech vám nevychádza z úst, ale len dobré, aby budovalo, kde treba, a poslucháčom prinášalo požehnanie.“ Ef 4, 29

„.... len dobré (slovo), aby budovalo, kde treba“

1. Rok 2024 v perspektíve Božieho Slova

1.1 Kľúč k porozumeniu listu Efezkým

Pavlov list Efezkým sa dá rozdeliť dve rovnako veľké časti. Prvé tri kapitoly listu znejú ako oslavný hymnus. Pavel sa v nich ako teológ a učiteľ cirkvi koncentruje na opis slávy, dôstojnosti a významu Ježišovej osoby a Ježišovho diela. Nešetrí pritom slovami – raz teologickými vyjadreniami, tiež metaforickými výrazmi a vrúcnyymi vyznaniami. Je ako maliar, ktorý nešetrí farbami a pred svojim plátnom stojí v intenzívnom umeleckom vzrušení. Maľuje fascinujúci obraz osláveného Krista; Pána večnosti, Pána kozmu, Pána cirkvi i Pána každého kresťana.

Nerobí to samoúčelne, ako to nespočetne mnoho krát po ňom robili akademickí teológovia. Robí to preto, lebo vie, že kresťan nežije sám zo seba, ale „z Krista“ a „v Kristovi“, v živom vzťahu s Ním. Malo by mu byť teda jasné, kto a aký je jeho Pán.

V druhej časti listu zasa Pavel hovorí veľmi prakticky a pastiersky, ako učiteľ kresťanského života. Nie ako moralizátor, ktorý definoval vlastný rámec ľudského správania a teraz vyžaduje, aby bol dodržiavaný. Všetko, čo Pavel povie o kresťanskom živote, je dôsledkom poznania Krista, odvodením a aplikovaním Kristovej vôle do nášho života, podrobením sa Kristovmu panstvu, ktoré je pravou slobodou.

Tak sa Pavel postupne prihovrá rozličným skupinám v cirkvi. Učí ich žiť v Kristovi a z Krista. Sú to najprv jednotliví kresťania ako osoby, potom manželia, manželky, otcovia – rodičia, deti, otroci, slobodní a napokon všetci spolu, ako cirkev zo židov a pohanov. Princíp je i na tomto mieste i vo všetkých ostatných Pavlových a vôbec apoštolských listoch ten istý a opakujúci sa: najprv stojíme vierou v úžase zoči – voči vzkriesenému a oslávenému Kristovi, v úcte k Nemu, v bázni a poslušnosti pred Ním. Potom sa učíme z Krista a v Kristovi prakticky žiť, podrobovať sa pod Jeho oslobodzujúcu a obnovujúcu vládu.

1.2 Tajomstvo „obcovania“

Vo 4. a v prvej polovici 5. kapitoly listu Efezkým nájdeme desiatky malých Pavlových praktických a formačných výziev. Spolu vytvárajú krásnu mozaiku v Kristovi obnoveného života kresťana. Zaujímavé na Pavlovom vyučovaní je, že Pavel hovorí na rovine života jednej kresťanskej osobnosti, ale výzvy voči nej uvádza v množnom čísle.

Toto znamená dve veci: to, čo Pavel hovorí jednému kresťanovi, platí univerzálne pre všetkých. Druhý dôvod je však zaujímavejší. Je vyjadriteľný starým a častým slovným obratom, vyskytujúcim sa v Kralickej Biblii – „obcovanie“. Obcovanie je počínanie si jedného človeka, ktoré však nie je izolované iba na neho samého, ale má vplyv a dopad na mnohých iných okolo neho, na celú obec.

To je tajomstvo života kresťana v cirkvi a v komunite: žije svoj individuálny životný príbeh, ale jeho život a správanie nie je napokon iba jeho životom a správaním. Má moc poznamenať a ovplyvniť ľudské prostredie okolo neho. Náš život a správanie sa vždy týka obce. Je to teda „obcovanie“.

1.3 Sila slov

Jedna takáto silná a na výzvy bohatá učiteľská a pastierska pasáž, je Ef 4, 25 – 32. Obsahuje minimálne osem výziev pre kresťana. Stále pritom platí, že sa nejedná o moralizovanie, ale o aplikovanie viery a poznania Krista vo vlastnom živote. Pasáž má svoj logický začiatok už v slovách v Ef 4, 21: „Ak ste totiž počuli o Kristovi, a dostalo sa vám v ňom poučenia ...“ a tento aspekt života z Krista je opäť pripomenutý v časti Ef 4, 32 – 5, 1 : „... ako aj Boh odpustil vám v Kristovi. Napodobňujte teda Boha ako milované deti a žite v láske, ako aj Kristus miloval vás...“.

Jedna z ôsmich výziev, ktorú sme vybrali, aby vyjadrila pohľad Predsedníctva ECAV (ďalej P – ECAV) na rok 2024 a zarámovala ho do významového rámca, je v Ef 4, 29. Pavlov príkaz, príkaz Ducha Svätého pred nás dnes znie: „Nijaké mrzké slovo nech vám nevychádza z úst, ale len dobré, aby budovalo, kde treba, a poslucháčom prinášalo požehnanie“.

Pavel takéto niečo môže napísať zrejme iba na pozadí zlej skúsenosti, že aj v jeho čase a v prostredí cirkvi kde sa pohyboval zneli slová, vyjadrenia a celé naratívy, ktoré nemali potenciál budovať, skôr ubližovať a rozkladať. Dobré slovo, budujúce a prinášajúce požehnanie bolo zrejme vzácné. Takéto slovo bolo treba podporiť a urobiť preň priestor. Pavel jednoznačne poznal potenciál a dosah zlého a dobrého slova, vyslovovaného v prostredí cirkvi.

Ani pri tejto téme Pavel nemoralizuje. Nevytvára vlastný rámec ľudského správania a hovorenia a nevymáha ho od iných. Ku stavebným kameňom Pavlovho svetonázoru, z ktorého aj pri tejto téme vychádza patrí presvedčenie, že ten prvý, kto k nám hovorí „dobré slovo, aby budovalo, kde treba“, aby priniesol do nášho života záchranu, slobodu a požehnanie, je večný a dokonalý Boh. Napriek tomu, že je dokonalým a nevysloviteľným Bohom, nie je skrytým, mlčiacim a do seba obráteným Bohom. Boh k nám hovorí, to je jedna zo základných a fascinujúcich právd. Jeho hovorenie je pre nás veľkou milosťou, bez ktorej by naše životy skončili v samote a v ničote nebytia. Božie hovorenie k nám má jednoznačne a nezmeniteľne dobrý potenciál. Ak Boh takto pristupuje a hovorí k nám, potom aj my máme k sebe pristupovať navzájom podobne: s dobrým, budujúcim, žehnajúcim slovom.

Pavel na mieste Ef 5, 19 vyzýva kresťanov, aby brali do svojich úst priamo formulácie Božieho Slova, slova Boha k nám a nimi naplnili priestor cirkvi, v ktorom sa odohráva ich vzájomná komunikácia: „Hovorte medzi sebou v žalmoch, hymnách a duchovných piesňach ...“. Ešte silnejšie to povie v bezmála doslovnej variante, v Kol 3, 16: „Slovo Kristovo nech prebýva vo vás bohato; vo všetkej múdrosti učte a napomínajte sa žalmami, hymnami, duchovnými piesňami...“.

Pre Pavla to nie je bočná téma. Vie, že slovo má moc. Keď je naše slovo premenené, naplnené a usmerňované Božím Slovom, vždy je to pre naše najbližšie ľudské okolie i pre celú cirkev na skutočné dobro, budovanie a požehnanie.

1.4 Božie Slovo ku nám v Kralickej Biblii

V roku 2024 sme si v rámci Evanjelického dňa v Ružomberku, ktorý mal charakter slávnostného dvojdnia, pripomenuli vzácné výročie, ktoré sa vzťahovalo na prvé vydanie Kralickej Biblie z r. 1579 – legendárnej Šestidilky (445. výročie, pripomínáme, že druhé vydanie vyšlo v r. 1596 a tretie vydanie – v prostredí našej cirkvi najpoužívanejšie, citované, prekladané a znovuvydávané, v r. 1613).

Toto jubileum sme si nepripomínali iba ako kultúrno – historické jubileum, vzťahujúce sa na jednu knihu a jej dramatický príbeh. Chceli sme zdôrazniť na jednej strane veľkú milosť, že naši evanjelickí predkovia vo viere mohli počuť už pred štyri a pol storočiami dobré, budujúce a žehnajúce slovo Boha v im dobre zrozumiteľnom jazyku. Na druhej strane – a práve to bolo veľmi dôležité - sme chceli aktualizujúcim spôsobom hovoriť a prinášať svedectvá o tom, čo dnes znamená pre nás každodenný život žiť s Božím Slovom, ako vnímame autoritu a normatívnosť Božieho Slova, ako Božie Slovo oslobodzuje a pretvára ľudské príbehy na príbehy milovaných

a vykúpených Božích detí, ako inšpiruje a sprevádza jednotlivcov, spoločenstvá a celú cirkev.

O našej cirkvi hovoríme s hrdosťou, že je „cirkvou Božieho Slova“. Táto veta sa môže ľahko zmeniť na prázdny slogan. Evanjelický deň mal byť čo najjednoduchším pripomenutím toho, že Boh ku nám hovorí, že Jeho hovorenie k nám je veľkou milosťou nášho života. Že Božiu reč sme v dávnejšej histórii nachádzali v Kralickej Biblii a dnes v našom modernom preklade Biblie. Ale predovšetkým, že sa navzájom vyzývame a povzbudzujeme, aby sme Biblii – Božiemu Slovu – Písmu Svätému dovolili, aby aj dnes ku nám hovorila. Aby sme jej robili čas a priestor vo svojom živote, aby sme jej dovolili premieňať a normovať náš život, podobu našich spoločenstiev, cestu našej cirkvi.

Súvislosť je jasná: Božím Slovom premenený život jednotlivého kresťana, naša premieňajúca sa mentalita, osobné nastavenie a z nich vyplývajúca reč, dokáže prinášať dobro, budovanie a požehnanie pre spoločenstvá a pre cirkev. Božie Slovo k nám mení naše „obcovanie“, prejavujúce sa aj v reči, v obnovennej reči. Obec má z toho viditeľný úžitok, teší sa z toho!

1.5 Slová, ktoré nebudujú

Niekedy v priebehu roka 2024 sa udial jeden mini príbeh, ktorý má však veľkú výpovednú hodnotu. Významne nás oslovil. Dovoľujeme si ho uviesť ako precedens, vystihujúci niečo dôležité, čo sa deje v našom evanjelickom prostredí. Predstavitel' jednej menšej protestantskej cirkvi a zároveň protestantskej misijnej a vzdelávajúcej organizácie sa zaujímal o program, činnosť a produkty nášho Edukačno-misijného centra (ďalej EMC). Bol z EMC nadšený, závidel nám ho v tom najlepšom zmysle slova a prosil, či by jeho cirkev a jeho organizácia mohla mať aspoň z niečoho, čo robíme úžitok. Či by mohli aj oni niečo z toho použiť, niečím sa inšpirovať, niečo v prostredí vlastnej cirkvi a organizácie zopakovať.

Uvedomili sme si, že sa práve odohráva niečo veľmi špeciálne. V povojnovom období, minimálne posledných 60 rokov na slovenskej kresťanskej protestantskej scéne platilo, že my, evanjelici sme boli tými, ktorí si sťažovali, ako od nás odchádzajú naši členovia. Ako zrádzajú vlastnú cirkev a stávajú sa členmi menších protestantských cirkví a denominácií. Na to platil argument, že „tí druhí“ robia niečo lepšie, ako my sami. A keď sme sa usilovali o nejakú zmenu, vždy sme sa – aj keď nepriznane – inšpirovali my u iných: raz sme používali ich teológiu a slovník, inokedy ich piesne, čítali knihy ako oni, či napodobňovali ich mentalitu a počínanie.

Zrazu typický mladý predstaviteľ dynamického slovenského protestantizmu obdivuje ECAV, obdivuje EMC a prosí, či by z toho všetkého nemohli mať úžitok.

Tu sa ale mini príbeh nekončí. Končí sa tým, že v tej istej chvíli sme si uvedomili, čo sa hovorí na mnohých miestach našej cirkvi o EMC – o čom svedčí aj naša vlastná, reálna skúsenosť. Aké slová znejú? Aký majú charakter, čo spôsobujú, aké nálady a mienky vzbudzujú?

Počuli sme a priamo sme čelili vyjadreniam, ako je napríklad EMC iba riešením osobnej nudy a ambícií niekoľkých ľudí. Ako je EMC potemkinovskou dedinou, ktorá iba predstiera nejakú činnosť. Alebo sťažnosti, že nič sa nepripravuje a neponúka pre podporu služby ordinovaných, pre službu presbyterov, dobrovoľných spolupracovníkov, vedúcich spoločenstiev, či pre život spoločenstiev. Ale tým istým dychom bolo priznané i to, že na stránke EMC títo ľudia nikdy neboli a činnosť EMC ich nezaujíma. Alebo dokonca, ako je EMC iba jeden z falošných kanálov, do ktorého prúdia peniaze, ktoré sú odvádzané do Fondu finančného zabezpečenia (ďalej FFZ). Namiesto miezd farárov sú z FFZ financované nezmyselné programy.

Takéto a podobné slová, vyslovované iba na adresu jedného jediného subjektu – EMC – , nie sú súkromnými, diskretnými vyjadreniami. Znejú verejne. Naplňujú komunikačný priestor našej cirkvi. Nemajú potenciál budovať, skôr spochybňovať a zasievať znechutenie a neistotu.

Summa summarum: človek je nútený premýšľať nad paradoxom, do ktorého uvrhujeme sami seba: ako je možné, že druhá najväčšia cirkev na Slovensku, ktorá má zdravé biblické učenie, ktorá má vyznavačské, martýrske dejiny, obrovský skúsenostný a ľudský potenciál, rozvinutú infraštruktúru, dokonca od ktorej by sa

radi učili aj tí, ktorí seba samých zvykli prezentovať ako predvoj moderného slovenského protestantizmu, teda ktorá by mohla stať lídrom, ako misijne, diakonicky, komunitne aktívne i úspešné spoločenstvo, dokáže toto svoje vlastné dobré ovocie vyjadreniami svojich vlastných členov spochybňovať, stavať do zlého svetla, znechucovať tých, ktorí o niečo pozitívne zápasia a zneisťovať vlastných členov, ktorí o daných veciach nevedia nič, okrem toho, že čo počúvajú od svojich miestnych autorít?

Prečo radi poškodzujeme seba samých? Prečo je v nás akýsi masochistický sklon, že musíme „mrzko“, nepravne komentovať život a službu vlastnej cirkvi? Prečo musíme jej rozhodnutia a plány vždy stavať do tých najhorších súvislostí a pred ľuďmi, ktorí o veciach nevedia nič, alebo iba minimum, im musíme dianie opisovať v najhorších možných farbách? Je problém v skupinkovaní sa, v osobnej urazenosti, v pýche, alebo v tom, že iniciátormi niečoho nie sme my, ale niekto iný?

A prečo toto počínanie, nad ktorým by v niektorých iných cirkvách možno smútili, ľutovali ho, považovali ho za svoje zlyhanie a snažili by sa o nápravu, my sme schopní považovať práve za to správne, rýdzo luteránske, podľa Augsburgského vyznania a Symbolických kníh, protestantské, vyznavačské, nebojácne a budujúce cirkev? Prečo sme schopní oceniť viac a viac pozornosti venovať tomu, čo medzi nás stále prináša nejednotu, nepokoj a pochybnosti, ako to, čo chce budovať?

Nie sme prví, ktorí si tú otázku kladú, ani prví, ktorí sa touto otázkou trápia, ani prví, ktorí vidia jej zlé ovocie. O to s väčším a prísnejším nárokom na všetkých nás znejú slová, ktoré sú krátkym sloganom našej synody: Len dobré (slovo), aby budovalo, kde treba!

1.6 Ďalšie slová, ktoré nebudujú

Na jednej z našich konferencií (Malenovice, máj 2025) sme sa od odborníka dozvedeli zaujímavý, i keď nelichotivý štatistický údaj: slovenská spoločnosť je druhá najpolarizovanejšia spoločnosť v Európe.

Nie je úlohou tejto správy skúmať, prečo to tak je, i keď to má určite svoje dôvody. Pre nás je dôležité, že to, čo sa deje v spoločnosti, sa premietá i do prostredia cirkví, i našej cirkvi. Prispievajú k tomu aj slová a vyjadrenia, ktoré nebudujú. Mnohé už po rokoch získali povahu všeobecne etablovaných fám. Uvedme aspoň tie najznámejšie, ktoré nie sú vyfabulované, ale ktoré autenticky odzneli. Neuvádžame ich preto, aby sme provokovali, ale aby sme sa spoločne tvárou v tvár postavili voči tomu, čo sa reálne v našej cirkvi tvrdí.

- „V Reformate boli nakradnuté milióny“.
- „Na všetko by bolo dosť financií, keby nebola Reformata rozkradnutá“.
- „Ak by nebolo dištriktuálnych biskupských úradov, bolo by dosť financií na zvýšenie platov farárov a GBÚ by nemuselo cirkevné zbory likvidovať nehoráznymi odvodmi do Fondu finančného zabezpečenia“. (Uvedme k tomu iba to, že dva biskupské úrady dostávajú štátny transfer spolu vo výške 200 tis. € ročne. ECAV potrebuje na vyplatenie miezd za jeden mesiac 500 – 550 tis. €. Aj keď by sme zrušili dištriktuálne biskupské úrady bez náhrady a ich dnešné úlohy – napríklad v oblasti školstva a pod. – by nikto iný neprevzal a nevykonával ich, získali by sme finančné prostriedky na vyplatenie miezd duchovných za necelé dva týždne).
- „Z Fondu finančného zabezpečenia je financované EMC“.
- „Z Fondu finančného zabezpečenia je financované konanie synod“.
- „Z Fondu finančného zabezpečenia nemajú úžitok duchovní, ale iba generálna cirkev“.
- „Fond finančného zabezpečenia bol pôvodne myslený iba na hradenie miezd farárov, ale GBÚ z neho okrem toho financuje kopu iných vecí“.
- „Žiadate peniaze pre GBÚ a zdierate chudobných dôchodcov“.
- „V našej cirkvi prestalo platiť, že všetka moc pochádza z cirkevných zborov“.
- „Všetka moc v cirkvi pochádza z cirkevných zborov, tak je to uvedené v Augsburgskom vyznaní ... tak je to uvedené v Symbolických knihách ... tak je to uvedené v spise O babylonskom zajatí cirkvi“.
- „Biskupi sú proti Augsburgskému vyznaniu“.
- „Biskupi sú úplne mimo učenia Symbolických kníh“.

- „V luteránskej cirkvi ste zaviedli katolícku hierarchiu“.
- „Nehodného biskupa stačí nerešpektovať, tak je to uvedené v Augsburgskom vyznaní“ (Áno, to je pravda. Iba autor výroku zabúda k tomuto tvrdeniu pridať dôležitú poznámku, že Melanchthon mal v r. 1530 na mysli nerešpektovanie rímskokatolíckych biskupov, aj to nie všetkých, iba tých, ktorí sa stavali proti reformácii a pod právomoc ktorých stále patrili rodiace sa evanjelické zbory v Nemecku. Ale toto vyjadrenie povedať do očí superintendentom Lánimu, Krmanovi, Hurbanovi, alebo biskupom Janoškovi, alebo Klátikovi? Ich autor by ako duchovný v ECAV skončil veľmi rýchlo.)
- „Biskupi nútia duchovných, aby mali vedľajšie zamestnanie“.
- „Menšie cirkevné zbory budú zlikvidované“.
- „Náš zbor platí do Fondu finančného zabezpečenia, ale ja som odtiaľ nikdy žiadne peniaze nedostal“.
- „Nemáme žiadne informácie o tom, ako sa prostriedky z Fondu finančného zabezpečenia používajú“.

A tak ďalej ...

Do počtu týchto vyjadrení už ani nerátajme tie, ktoré pravidelne prinášajú „noviny, ktoré píšú pravdu“, resp. „ktoré vás tam hore ukazujú ešte z inej strany“. Tieto noviny na Slovensku pravdepodobne držia prvenstvo v najväčšom počte anonymných, teda autorsky a obsahovo neverifikovateľných a teda nekonfrontovateľných príspevkov. To im viditeľne vyhovuje.

Nerátajme sem ani vulgárne a urážajúce anonymy, zverejňované na weboch a sociálnych sieťach, či zasielaných poštou. Vôbec, celú tú obrovskú anonymnú tvorbu, ktorá je z nejakého dôvodu v evanjelickej cirkvi mimoriadne obľúbená. Je svedectvom o tom, že neraz sme mentálnou a morálnou úrovňou ešte nižšie ako nami kritizovaný svet, ktorý nepozná Boha. Na všetky tieto prejavy reagovalo generálne presbyterstvo ECAV dňa 22.3.2024 vyhlásením, v ktorom odmietlo kultúru tvorby a zverejňovania hanopisov a výzvou k evanjelickej verejnosti, aby takéto prejavy odmietala. Táto zlobou motivovaná tvorba chce síce uvaliť hanbu na konkrétne osoby, ale v skutočnosti uvaluje hanbu na samotnú cirkev.

Sústredme sa iba na skúmanie toho, čo všetko sme si schopní povedať pri osobnom styku, v diskusiách na grémiách, pri výmene názorov, pri vysvetľovaní jednotlivých počínov cirkvi pred svojimi cirkevníkmi, či v našich rôznych zhromaždeniach. Veriaci kresťan, evanjelik, si nemôže neuvedomovať nárok, aký má na jeho hovorenie Boh sám prostredníctvom konkrétnych príkazov Božieho Slova. Nemôže neprežívať autoritu, ktorú prejavuje Boh, keď On sám chce cez svoje hovorenie k nám a cez moc Ducha Svätého formovať a meniť našu mentalitu a reč, aby obsahovala maximum dobrého slova, ktoré „buduje kde treba prináša poslucháčom požehnanie“.

Spomíname na prežitý rok 2024. Mrzia nás pri tom všetky „mrzké slová“, ktoré odzneli; ktoré neobsahovali pravdu, ale vlastné, veľmi voľné interpretácie faktov, ktoré fakty dokonca prekrúcali, vedome ich zamlčovali, alebo stavali ich do úplne nesprávnych a neprajných súvislostí. Nemrzia nás preto, že snád ublížili priamo nám – na to musíme byť pripravení. Neľutujeme sa a neoplakávame samých seba. Mrzia nás preto, že rozdeľovali cirkev, negatívne zasahovali jej službu a svedectvo, zneisťovali Pánových najmenších, vytvárali neprajnú atmosféru.

O to viac sme ale vďační za každé jedno „dobré slovo, ktoré budovalo, kde treba a poslucháčom prinášalo požehnanie“. Nejestvuje väčší zážrak v kozme, ako keď slovo svedectva o Ježišovi Kristovi, alebo slovo svedectva o Kristom premenenom živote, zasiahne človeka a zmení ho. Keď sa z človeka, ktorého prirodzeným stavom je hriech a prirodzeným údelom je smrť, stane v Ježišovi Kristovi milované a vykúpené Božie dieťa, ktoré túži žiť novým životom, ktoré sa v moci Ducha Svätého, z milosti a pod vplyvom Božieho Slova posväcuje, mení, prináša ovocie svedectva a služby. Sme si istí, že sa presne toto aj v prostredí našej cirkvi mnohokrát v r. 2024 stalo a stále sa deje.

Sústrediť sa na podstatu; na toto slovo, na jeho prinášanie ľuďom v diele misie, evanjelizácie, výchovy a komunitnej práce a nie na pestovanie a nekonečné recyklovanie známych animozít, intríg a politikárčenia, to je veľká a zdá sa celkom zložitá úloha pre našu cirkev dnes.

A veľmi sa tešíme aj z každého dobrého slova, ktorým sme komunikovali my sami medzi sebou; ktoré bolo prajné, chápané, povzbudzujúce, dobre mienené, snažiac sa veciam pomôcť. Ktoré aj ťažké témy komunikovalo bez zlých emócií a podráždenia. Ktoré malo zmysel pre mieru, konsenzus a kompromis. Ktoré rešpektovalo hranice slušnosti a vecnosti, aj keď sa stretlo s protiargumentmi a neprijatím.

Sme presvedčení, že jedna z hlavných vývojových línií, ktoré by mali smerovať ECAV z dneška ďalej, a ktoré má potenciál prinášať pokoj, uzdravenie a rozvoj, je presne táto: čo najviac „dobrého slova, aby budovalo, kde treba a poslucháčom prinášalo požehnanie“. Teda radikálna premena a obnova našej mentalita a reči. Preto sme aj jednoduché a jasné slovo z Ef 4, 29 vybrali ako hlavný výrok Božieho Slova pre našu letnú synodu v r. 2025 a pre túto výročnú správu predsedníctva ECAV za r. 2024.

2. Ďalšie časti veľkého obrazu života cirkvi v roku 2024

Do láskavej pozornosti členom synody i cirkvi dávame i správy tých, ktorí zodpovedali za čiastkové oblasti a úlohy.

Prosíme členov synody i členov ECAV, aby si dôkladne všimli ich obsah. Na jednej strane totiž prinášajú dôležité informácie o živote, aktivitách, službe a svedectve ECAV v rozličných oblastiach. Stojí za nimi teda celoročná aktivita množstva ľudí, ktorí vyhradili veľkú časť svojho času, súkromia, prostriedkov a síl na službu pre ECAV. Obsahujú obrovské množstvo informácií, ktoré nie sú zmieňované v tejto správe predsedníctva ECAV; veľmi zaujímavých detailov, súvislostí, názorov, zobrazenia našich nádejí i ohrození. Je preto prejavom úcty a elementárneho záujmu o dianie vo vlastnej cirkvi všimnúť si tieto správy a sledovať pri nich pointu, na ktorú sme túžili upozorniť: na moc a dosah „dobrého slova, ktoré buduje, kde treba a prináša poslucháčom požehnanie“.

Na druhej strane štandardne, ako v ostatných rokoch a so snahou o stále väčšiu mieru transparentnosti prinášajú tieto správy presne tie informácie, o ktorých sa pri slovných výmenách v cirkvi často deklaruje, že sú neznáme, nezverejňujú sa, nedá sa k nim nijako dopátrať, „s nami o týchto veciach nikto nehovoril“.

V dnešnej dobe vierohodné, orgánmi ECAV a synodou autorizované a verifikované informácie – napríklad z oblasti financovania ECAV, jej účtovníctva, správy fondov, najmä Fondu finančného zabezpečenia, správy a opráv budov, nakladania s majetkom a pod. – nemá iba ten, kto sa rozhodne ich nemať, tým, že sa odizoloval od oficiálnych zdrojov informácií.

2.1 Správy synodálnych výborov

Do láskavej pozornosti synody i cirkvi dávame samostatné správy synodálnych výborov:

- Bohoslužobného (Ján Hroboň),
- Vieroučného (Katarína Hudáková),
- Misijného (Ján Jančo),
- Zahranično-misijného (Dávid Bázlik),
- Školského (Miroslav Čurlík),
- Mediálneho (Jana Nunvářová),

- Právneho (Ján Bunčák),
- Cirkevnej hudby a hymnológie (Janko Siroma),
- Ekumenického (Eva Guldánová).

2.2 Správy účelových zariadení ECAV

Dávame do pozornosti správy účelových zariadení cirkvi, ktoré sú predkladané na rokovanie Synody:

- Evanjelickej diakonii (Ľubica Szabóová Vysocká),
 - Edukačno-misijného centra (Stanislav Grega a tím pracovníkov EMC),
 - UPC Mosty v Bratislave (Peter Mozola),
 - Medzinárodného evanjelického misijného centra Ichthys vo Veľkom Slavkove (Vladena Kušnírová a Vladimír Maťaš),
 - Agape vo Sv. Jure (Anna Filová),
 - Biblickej školy v Martine (Bohdan Hroboň),
- Pozn. – správy nižšie uvedených účelových zariadení budú predložené na synodu na jeseň 2025
- Misijného strediska Matejková na Brezovej p. Br. – Matejkovej (Vladimír Daniš),
 - Modlitebného spoločenstva ECAV (Stanislav Kocka),
 - Spoločenstva evanjelických žien (Eva Oslíková).

2.3 Správy iných organizácií, orgánov a oddelení

Dávame tiež do pozornosti správy iných organizácií, orgánov a oddelení GBÚ o činnosti za rok 2024 (ktoré sú predkladané ako samostatné správy na synodu alebo tvoria prílohu tejto správy predsedníctva):

- Správu o hospodárení a správe majetku ECAV (P-ECAV),
- Správu o činnosti Zboru biskupov ECAV (Ján Hroboň),
- Generálneho presbyterstva ECAV (Peter Rényei),
- Komisie pre zjednodušenie štruktúry cirkvi (P – ECAV),
- Správu o činnosti duchovných Ústredia Ekumenickej pastoračnej služby v OS a OZ Slovenskej republiky (Viktor Sabo),
- správa z Valného zhromaždenia Tranoscia a. s. za r. 2024 (predstavitelia Tranoscia),
- správy o činnosti Spoločenstva evanjelickej mládeže (Jozef Šimek),
- Správa o činnosti Centra histórie ECAV (Martin Miti Kováč),
- referátu pre nemecky hovoriace krajiny/partnerov (Michaela Nickel),
- referátu pre anglicky hovoriace krajiny/partnerov a slovenské evanjelické menšiny v zahraničí (Eva Guldánová),
- Správa biskupa VD ECAV za rok 2024,
- Správy ZD ECAV, ktoré boli predmetom rokovania konventu ZD za rok 2024,
- Správu dekana EBF UK v Bratislave o činnosti Evanjelickej bohosloveckej fakulty UK v Bratislave (Milan Jurík), ktorá bude predložená na jesennú synodu 2025,
- do pozornosti dávame aj Kalendár udalostí a podujatí ECAV za r. 2024 (Ivan El'ko).

Ďakujeme zodpovedným predstaviteľom týchto referujúcich subjektov, ktorí sú autormi týchto správ. Ďakujeme tiež všetkým sestrám a bratom, ktorí tvorili tímy jednotlivých výborov synody, inštitúcií, oddelení GBÚ a predstaviteľom cirkví.

Tieto správy sami osebe ponúkajú samostatné čiastkové obrazy, ale zároveň spoločne vytvárajú jeden veľký obraz o živote cirkvi v roku 2024.

3. Edukačno-misijné centrum

Správa o činnosti EMC sa nám každým rokom viditeľne rozrastá. Veľmi nás to teší! Pracovníci EMC podávajú správu o činnosti za r. 2024 v deviatich kapitolách:

1. Pravidelné a nepravidelné aktivity v oblasti misie a práca sekcií EMC so zameraním na misijnú prácu. V tejto časti opisujú desať pravidelných misijných formátov, ktoré boli realizované v r. 2024. K tomu opisujú obsah činnosti ôsmich misijne zameraných pracovných sekcií.

2. Pravidelné aktivity v oblasti pastorálnej starostlivosti. V tejto časti opisujú tri formáty práce: Linka pomoci pre členov ECAV – Samaritáni, linka pomoci pre duchovných Samaritáni plus (za týmito produktmi stojí tím deviatich odborníkov z oblasti psychológie, poradenstva, sociálnej a pedagogickej práce) a platformu pre ženy – Identita a sebahodnota ženy.

Hlavne nová linka [Samaritáni plus](#), fungujúca ako diskkrétne odborné poradenstvo pre duchovných, by si mohla získať ich dôveru a prinášať im praktickú pomoc a podporu. Rok 2024 bol mimoriadne kritický, čo sa týka negatívneho diania v prostredí duchovných (desiatky krát avizované stavy „vyhorenia“, manželské krízy, rozvody, odchody zo služby...).

Duchovní nemusia mať pocit, že Samaritáni plus je ďalším nástrojom ich „sledovania“, alebo že ich niekto apriori pokladá „za bláznov“ (autentické vyjadrenia). Na jednej strane počúvame sťažnosti na to, že vedenie cirkvi nič nerobí pre duchovnú a mentálnu kondíciu svojich duchovných („... a všade v zahraničí robia“). Na druhej strane sa napr. na dvojďňové duchovné cvičenia pre ordinovaných neprihlási nikto, alebo linka Samaritáni plus je nevyužívaná a pod paľbou kritiky.

3. Pravidelné aktivity v oblasti vzdelávania. EMC tu definovalo päť plus jednu podoblastí svojho pôsobenia. Ďalej je opísaných šesť formátov, ktoré sú tu ponúknuté.

4. Nepravidelné aktivity z oblasti vzdelávania. Jedná sa o možnosť, danú jednotlivým COJ, organizáciám a spoločenstvám, objednať si podľa svojich vlastných potrieb tému, prednášajúceho a spôsob realizácie nejakého vzdelávania.

5. Vzdelávanie kandidátov duchovnej služby (KDS) a duchovných ECAV v rámci projektu SLZ pre roky 2023 – 2025. Jedná sa tak isto o možnosť, danú účastníkom programu KDS, alebo spoločenstvám duchovných v službe, objednať si podľa svojich vlastných potrieb tému, prednášajúceho a spôsob realizácie špeciálneho vzdelávania. Časť obsahuje tabuľku, dokumentujúcu využívanie tejto služby v r. 2023 a 2024.

6. Publikačná činnosť EMC. Táto časť informuje o prípravách na vydanie zaujímavých publikácií:

- publikácie, určenej pre vedúcich práce s mládežou a pre formáciu členov mládežníckych spoločenstiev [Das Trainee – Programm](#) (preklad a prispôsobenie na základe udelenia licencie). Finančná podpora na preklad a vydanie od Martin – Luther – Bund a z Fondu misie. Očakávaný termín vydania – jar 2025.

- [Detský spevník](#) – spolupráca ECAV/EMC a Tranoscus, zabezpečenie licencie piesní Jany Nagajovej, posudky Výboru cirkevnej hudby a hymnológie a Vieroučného výboru.

- [Vianočné escape](#) – únikové hry pre deti (I. Majerníková) a pre dospelých (J. Oslík)

- [Juraj Majo: Evanjelici na križovatke](#) – nielen demografické východiská súčasnej, ale aj budúcej cirkvi. Jedná sa o odbornú analýzu výsledkov sčítania obyvateľstva z r. 2021 a pokus o stanovenie prognóz vývoja do r. 2050. Podporené grantom SLZ. K dispozícii je elektronická verzia, pripravuje sa tlačaná verzia.

- Nová konfirmačná príručka. Autorský tím komisia pod vedením Janky Bosákovej pracuje na jej znení, v duchu kurikula, schváleného synodou v r. 2023).

7. Konferenčná činnosť. V tejto časti je informácia o podieľaní sa EMC na príprave a realizácii troch formátov, o nich obsahovej náplni a účinkujúcich: Konferencia iMuž, Misijná konferencia ECAV 2024 a Teologická konferencia ECAV 2024.

8. Ďalšie aktivity: EMC sa podieľalo na zabezpečení podujatí pre členov programu KDS, na zabezpečení priebehu kaplárskych a farárskych skúšok, ordinácie, pobytu amerických lektorov na našich školách (vybavovanie pobytových náležitostí, Orientačný týždeň, porada riaditeľov s lektormi a pod.), či na programe EBF Erasmus – Dive into spirituality (trojdňový pobyt študentov evanjelických škôl na EBF UK).

9. Rozvoj webovej stránky EMC <https://www.edumiscentrum.sk/>, jej ďalších digitálnych funkcionalít, e – shopu, digitálnej akadémie, online kurzov, tvorba produktov a obsahov v spolupráci s mediálnym oddelením ECAV a propagácia EMC.

Správa EMC uvádza, že napr. biblické výklady 1. listu Korinským „Sila lásky a labyrint sporov“ malo 7 863 zhliadnutí (o 1 600 viac, ako v r. 2023). Na pozvánky na 21 ponúk podujatí, školení, či webinárov, zareagovalo 3446 osôb (najviac na konferenciu iMuž – 488 osôb).

Celkovo bolo EMC „v akcii“ smerom do prostredia cirkvi, pri rozličných príležitostiach a rozličným spôsobom v r. 2024 128 krát (o 23 krát viac, ako v r. 2023). Naživo, či online zasiahlo mnoho tisíc ľudí. Každý tretí deň sa v našej cirkvi udeje niečo, za čím stojí EMC, jeho pracovníci a kapacity (okrem zakúpených produktov, používaných osobami a spoločenstvami na každodennej báze)!

Niektoré programy a podujatia boli dotované z grantov SLZ, ELCA, Martin Luther Bundu a Spolku evanjelických cirkevných hudobníkov v Bavorsku.

Samotní účastníci programov a podujatí cez svoje milodary, nákup nahrávok, misijných a vzdelávacích materiálov a poplatkami za pobyty a vzdelávanie podporili EMC takto: dary linke pomoci Samaritáni – 3 403,- €, predaj nahrávok z webinárov – 720,- €, predaj printových materiálov – 273,- €, poplatky za vzdelávania a pobyty (okrem Teologickej konferencie) – 20 386,- €. Celkovo 24 782,- € (o 4 396,- € viac, ako v r. 2023).

I to je dôkazom toho, že v našej cirkvi žije veľké množstvo ľudí, ktorí dokážu zaplatiť za dobrú vec, ktorá podporuje a rozvíja ich osobnú vieru, slúži ich rodine, spoločenstvu, cirkevnému zboru.

Ponuky podujatí a produktov z dielne EMC sú stále ponúkané na webe a Facebooku EMC.

EMC je účelové zariadenie ECAV, ale bez právnej subjektivity, je súčasťou ECAV a jeho pracovníci sú vedení ako pracovníci GBÚ (personálne obsadenie je uvedené v časti správy o GBÚ)

4. Cirkev v médiách

Do verejných médií sme v roku 2024 poslali tlačovú správu o konaní Evanjelického dňa v Ružomberku, ktorej súčasťou bola aj pozvánka na samotný Evanjelický deň. Zároveň sme realizovali kampane na sociálnych sieťach. Pripravili sme rôzne typy propagačných materiálov a pozvánok, aby sa podarilo zachytiť čo možno najširšie publikum.

V STVR bolo odvysielaných 15 rozhlasových prenosov Služieb Božích z tradičných, ale aj nových vysielacích miest a 10 priamych prenosov televíznych Služieb Božích. Dvoje Služieb Božích na sviatočné príležitosti, nepokryté vysielaniami STVR, bolo odvysielaných na TA3.

Vo vlastnej réžii sme na YouTube odvysielali dva priame prenosy Služieb Božích: pri ordinácii z Marhane a pri otvorení jesennej synody 2024. Živé vysielanie bolo aj z letnej synody 2024 zo Žiliny.

Odvysielaná bola tiež moderovaná diskusia (Gabriel Blcháč) s kandidátom na úrad generálneho biskupa Ivanom Elkom, z cirkevno-zborového štúdia v Hybiach.

Nahráli a odvysielali sme 42 minútových nedeľných príhovorov generálneho biskupa ECAV „Milí moji...“. Vianočný príhovor nahrála gen. dozorkyňa. Gen. biskup mal 4 online vysielania biblického štúdia EMC „Na potulkách s Lukášom“. Otváral a uzatváral sériu online vysielaní pri Týždni modlitieb za jednotu kresťanov (18. a 25.1.2023).

V rámci stabilného a veľmi obľúbeného projektu „Ranné zamyslenia: Počúvajte Slovo Božie“, sme s duchovnými ECAV pripravili 314 ranných zamyslení.

V rámci diskusie s Predsedníctvom ECAV „Spolu na kávičke“ (pozn: od októbra 2024 je relácia nahrávaná v novom podcastovom štúdiu na GBÚ, čím šetríme výdavky na jej výrobu a vystupuje aj moderátorka), sme pripravili desať dielov vysielania na aktuálne témy.

Novinkou v oblasti médií bolo, že od 1.3.2024 sme uskutočnili zmenu vo virtuálnom priestore ECAV, ktorú ako najlepšie riešenie navrhol Mediálny výbor ECAV. V snahe o sprehľadnenie webovej stránky ecav.sk, sa dajú nájsť od 1.3.2024 všetky aktuálne informácie zo života našich cirkevných zborov, seniorátov a inštitúcií na stránke <https://www.evanjelici.sk/>. Na hlavnej webovej stránke zostávajú informácie pre duchovných, oznamy a hlavné posolstvá Predsedníctva ECAV, informácie z GBÚ, Zboru biskupov a vedenia cirkvi.

Speňažovanie YouTube kanála ECAV s vami je stále aktívnejšie. V spolupráci s Mediálny výborom sme v závere roka 2024 spustili na sociálnych sieťach kampaň, v rámci ktorej sme pozývali evanjelikov sledovať náš kanál, čím sa darí navýšiť aj samotné zisky. Pre porovnanie, v roku 2023 sme cez YT zarobili 1 239,- € a v roku 2024 to bolo 2 020,61 €.

V rámci spolupráce s organizáciou PDCS vzniklo v priestoroch GBÚ v Bratislave nové PODCAST štúdio. Štúdio je otvorené aj pre ďalších záujemcov o nahrávanie v rámci cirkvi aj mimo nej.

Mediálne oddelenie takisto sprostredkovalo nové webové stránky pre cirkevné zbory, ktoré prejavili záujem, pod doménou ecav.sk (zadarmo). Realizoval množstvo konzultácií ohľadom sociálnych sietí a pod.

V rámci monitoringu médií, sprostredkovaných vďaka spolupráci s firmou Mediaboard, sa do povedomia evanjelickej verejnosti dostalo množstvo zaujímavých článkov, v ktorých si slovenské médiá všimli naše aktivity.

Členovia troch predsedníctiev cirkvi písali články do cirkevných tlačných médií (pravidelný stĺpček v EPST, ale aj iné). Generálny biskup pri dôležitých verejných zhromaždeniach a spoločenských udalostiach aktuálne na novinárske otázky prezentoval konkrétny postoj, učenie, hodnoty a službu ECAV.

V médiách s celoštátnym dosahom boli prezentované debata s farárom Radoslavom Vařákom (STVR, Veľká noc), Marošom Šefrankom (STVR, Pamiatka reformácie), s biskupom Jánom Hroboňom (TA3, Vianoce), niekoľko relácií s Ivanom Elkom (TV LUX) a niekoľko reportáží zo zaujímavého diania v ECAV. Obrovské množstvo reakcií na soc. sieťach vyvolala kázeň biskupa Petra Mihoča na 1. sviatok vianočný počas TV Sl. Božích z Prešova. Mediá preberali vyjadrenie Zboru biskupov k novelizácii Trestného zákona, uverejnenom na webe ECAV (9.2.2024).

Miestni duchovní desiatky krát vystupovali v médiách s regionálnym dosahom. Obrovské množstvo duchovných alebo cirkevných zborov, má vlastné pravidelné aktivity na sociálnych sieťach.

Portál postoj uverejnil rozhovor s Ivanom Elkom. Postoj a Štandard uverejnili niekoľko článkov – správ z diania v ECAV (vyhlásenie k novelizácii Trestného zákona, voľby biskupov, postoje CZ Bratislava Staré Mesto, prijatie Biblicko – teologického stanoviska k sexualite synodou a pod.).

5. Zhromaždenia pri jubileách cirkvi a národa

Z historických jubileí, ktoré sa týkali celej cirkvi, resp. života cirkvi uprostred kultúrnych a politických dejín národa, sme si pripomenuli 445. výročie vydania prvého prekladu Kralickej Biblie (24.6.2024, Služby Božie počas Evanjelického dňa 2024, Ružomberok, hala Koniareň, kázali Peter Mihoč a Ivan El'ko), 180. výročie založenia Spolku Tatrín (25.8.2024, ev. kostol Lipt. Mikuláš, kážeň Ivan El'ko), či 125. výročie tragickej smrti Milana R. Štefánika (4.5. 2024, ev. kostol Brezová p. Bradlom a mohyla Bradlo, kážeň a príhovor Ivan El'ko).

Z ďalších dôležitých zhromaždení pripomeňme ekumenickú konferenciu a bohoslužbu pri 25. výročí podpísania Spoločného prehlásenia o ospravedlnení človeka (11.11. 2024, rímsko-katolícka bohoslovecká fakulta a ev. kostol Košice, kážeň Ivan El'ko), ekumenickú konferenciu a bohoslužbu pri príležitosti 30. výročia založenia Ekumenického spoločenstva Košice dňa (7.5. 2024, rímsko-katolícka bohoslovecká fakulta a katedrála Sv. Alžbety, kde po storočiach opäť kázal evanjelický kazateľ – Ivan El'ko), ďalej účasť členov ECAV, vystupovanie v programe (napr. panelová diskusia o pomoci utečencom z Ukrajiny – biskup Peter Mihoč, či rómska spevácka skupina mládeže z Rankoviec) a účinkovanie všetkých troch biskupov na bohoslužbe pri príležitosti Stretnutia kresťanov strednej Európy vo Frankfurte nad Odrou – Slubiciach (9.6.2024, námestie vo Frankfurte n. Odrou), bohoslužbu Te Deum pri príležitosti inaugurácie prezidenta Petra Pellegriniho (katedrála Sv. Martina, Bratislava, 15.6. 2024, príhovor – pozdrav v mene Ekumenickej rady cirkví Ivan El'ko), uvedenie spevníka v Braillovom písme (ev. kostol Levoča, 8.9. 2024, kážeň Štefan Kiss, uvedenie spevníka Ivan El'ko).

6. Rok kresťanskej kultúry

Dňa 5.7.2023 bol v Nitre vyhlásený Rok kresťanskej kultúry na Slovensku. Formát, v akom sa budú môcť podujatia uskutočniť a nakoľko budú podporené aj štátnou dotáciou, dlho nebol jasný. V rámci podujatia sa podarilo pripraviť štyri hlavné podujatia, ktoré boli aj podporené štátnou dotáciou.

Duchovná pieseň 2024

V Aule Biblickej školy v Martine sa 3.5.2024 stretli súťažiaci na jubilejnom 10. ročníku súťaže v sólovom speve Duchovná pieseň. 49 detí – víťazov školských a seniorálnych kôl, súťažilo v piatich kategóriách, v sprievode korepetítorov, pedagógov a rodičov. <https://www.ecav.sk/aktuality/spravodajstvo/duhovna-piesen-2024>

Cieľom súťaže je tradične vytvoriť priestor pre hudobné talenty a motivovať mladú generáciu k poznávaniu a spievaniu duchovných piesní (predpísaná povinná pieseň z Ev. spevníka a ďalšia podľa vlastného výberu). Súťaž je zaradená Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR medzi predmetové súťaže. Vyhlasovateľmi súťaže je Školský výbor a Výbor cirkevnej hudby a hymnológie. Organizačne zabezpečili priebeh súťaže Evanjelická spojená škola a Biblická škola v Martine, v spolupráci s EMC .

Deti boli za svoje vystúpenie odmenené diplomom za účasť a vecnou cenou. Dotácia bola vo výške 3 000,- €,

Evanjelický deň 2024 a výstava Biblia – artefakt alebo živá kniha?

V rámci slávnostného sobotného večera si mohli návštevníci v evanjelickom kostole v Ružomberku vypočuť koncert renesančnej hudby a vypočuť moderovaný rozhovor so seniorom Českobratskej cirkvi evanjelickej Pavlom Pokorným a biskupom Sliezskej cirkvi evanjelickej a. v. Tomášom Tyrlíkom. V nedeľný deň boli pripravené slávnostné TV Služby Božie v športovej hale Koniareň, spoločný obed a pestrý poobedný program slova a hudby. Počas celého nedeľného dňa bola v športovej hale Koniareň inštalovaná výnimočná výstava: Biblia – artefakt lebo živá kniha? Expozícia bola zložená z unikátnych exemplárov Biblií a archeologických, historických a umeleckých artefaktov zberateľa Michala Lapčáka. Súčasťou výstavy boli aj tri komentované prehliadky. Vo vonkajších priestoroch pred športovou halou v troch desiatkach stánkov cirkevné organizácie a spoločenstvá prezentovali informácie zo svojho života a činnosti, resp. ponúkali svoje produkty. Dotácia na Evanjelický deň 2024 bola vo výške 10 000,- €.

Študentská výstava "Prázdná stolička"

Asociácia evanjelických škôl Slovenska v spolupráci s International Association for Christian Education (strešná organizácia protestantských učiteľských spolkov v Európe) organizovala v Bratislave v dňoch 29.11.-1.12.2024 konferenciu, ktorej sa zúčastnili zástupcovia protestantských škôl a protestantských učiteľských organizácií z Nemecka, Holandska, Poľska, Švajčiarska, Maďarska, Írska, Estónska a Slovenska.

Témou konferencie boli inovácie v európskom školstve a nové vyučovacie metódy so zameraním na reformu školského kurikula v Slovenskej republike. Na konferencii vystúpil aj generálny riaditeľ sekcie primárneho vzdelávania Ministerstva školstva Slovenskej republiky a predseda Kurikulárnej rady pri Ministerstve školstva Slovenskej republiky. Účastníci konferencie boli v rámci programu konferencie pozvaní na študentskú výstavu "Prázdná stolička", umiestnenú v Starom lýceu. Jej autormi boli študenti a pedagógovia z Evanjelického kolegiálneho gymnázia (EKG) v Prešove.

Projekt vznikol pri príležitosti pripomenutia si prijatia protižidovských zákonov na Slovensku v r. 1941. Učitelia a žiaci Evanjelického kolegiálneho gymnázia v Prešove výstavou mapujú udalosti na ich škole, ktorá v tom čase prišla o viac ako sto (tretinu) svojich študentov židovskej národnosti. Väčšina z nich bola odvezená do koncentračných táborov. Výstavou návštevníkov sprevádzali študenti EKG. Výstava bola dlhšie umiestnená a verejne prístupná v Starom lýceu. Dotácia bola vo výške 4 000,- €.

Odborná konferencia "Biblia na ceste k nám"

Vydavateľstvo Tranoscius a Evanjelická cirkev a. v. na Slovensku zorganizovali spoločne 13.12.2024 v kostole v Liptovskom Mikuláši - Vrbici populárno – náučnú konferenciu „Biblia na ceste k nám“, zameranú na Bibliu (Biblia ako literárny fakt - Marián Bochnička, Lutherov preklad Biblie a Kralická Biblia – Ivan El'ko a rozličné vydania Kralickej Biblie, až po dnešný moderný slovenský evanjelický preklad – Miloslav Gdovin.

Program doplnil komorný koncert inštrumentálneho tria Luana a divadielko o zakladateľovi Tranoscia Jurovi Janoškovi, v podaní ochotníkov – členov Domu Matice Slovenskej v Liptovskom Mikuláši.

Dotácia bola vo výške 15 000,- €. Jej súčasťou bola i podpora pre vydanie slovenských evanjelických Biblií vo vydavateľstve Tranoscius.

7. Cirkev zhromaždená, radujúca sa, načúvajúca a vzdelávajúca sa

Z veľkých podujatí, týkajúcich sa celku cirkvi, alebo dôležitých častí a tém života cirkvi, spomeňme podujatia k Týždňu modlitieb za jednotu kresťanov (18. – 25.1.2024), ku Svetovému dňu modlitieb (1. – 3.3. 2024), 1. ročník konferencie iMuž v Žiline (3.2.), konferenciu Modlitebného spoločenstva na Starej Turej (10.3., na Sl. Božích kázal Ivan El'ko), evanjelizáciu ProChrist – Pre Teba z Liptovského Mikuláša (20. – 24.3. 2024, aj online vysielanie),

SEMFest vo Zvolenskej Slatine (4. – 7.7.2024, prítomní Renáta Vinczeová, Ivan El'ko, Peter Mihoč, Ján Hroboň), ordináciu Lei Sabolovej a Gabriely Gdovinovej v Marhani (13.7. 2024), Misijné dni Východného dištriktu (29.8. – 1.9. 2024, Stará Ľubovňa, duchovné slovo Ivan El'ko, seminár Ivan a Eva El'kovci, kážeň na Sl. Božích Peter Mihoč), Festivaly chrámovej piesne (5.10.2024, Nitra, Ján Hroboň, Peter Synak a 26.10.2024, Liptovský Mikuláš, Peter Mihoč a Ľubomír Pankuch), Biblicko – rekreačný týždeň Modlitebného spoločenstva (7. – 11.10. 2024, Herľany, prednáška Ivan El'ko), Misijné dni Západného dištriktu (Piešťany, 11. – 13.10.2024), Konferencia rodinného spoločenstva (Liptovský Ján, 14. – 17.11.2024).

Z ďalších dôležitých podujatí uvedme Valné zhromaždenie Združenia evanjelických duchovných (Tále, 15.4.2024), spomienkové slávnosti na Annu Hurbanovú – Jurkovičovú (Martin, 1.8. 2024, Ivan El'ko, pozdrav Ján Hroboň), slávnosti spolku Tatrín (24 – 25.8.2024, Liptovský Mikuláš, pozdrav a kážeň Ivan El'ko), 60. výročie vzniku Dunajsko-nitrianskeho seniorátu (Bátovce, 15.9.2024, kážeň Mária Popičová, pozdravy Ivan El'ko a Renáta Vinczeová), konferenciu o práci s vysokoškolskou mládežou (Banská Bystrica, 26.10.2024, Ivan El'ko a Renáta Vinczeová), Teologickú konferenciu (Poprad, 28. – 30.10.2024), Misijnú konferenciu (Žiarska dolina, 7. – 8.11.2024), či kázňové prípravky pre duchovných oboch dištriktov, online (12.2.2024, Ivan El'ko a 25.11.2024, Milan Jurík a Radoslav Hanus).

Letná synoda zasadala 1.6.2024 v Žiline. Jesenná synoda zasadala 18. – 19.10.2024 v Piešťanoch. Jej hosťami boli senior Slovenského seniorátu Maďarskej evanjelickej cirkvi v Rumunsku Dušan Juraj Vaňko (slávnostný kazateľ) a zborový dozorca z Nadlaku Pavel Nagy Gyuris-Krokoš (referát o živote Slovákov – evanjelikov v Rumunsku). Žiaľ, bola to posledná návšteva vzácneho brata, úprimného priateľa našej cirkvi a vlasti, mimoriadne činorodého služobníka cirkvi a predstaviteľa slovenskej komunity v Rumunsku Pavla Nagy Gyuris-Krokoša na Slovensku.

Nečakane zomrel a bol pochovaný v Nadlaku dňa 15.1.2025 (prítomný Ivan El'ko).

8. Prameň na Súši

V roku 2023 naša cirkev podpísala zmluvu o spolupráci pri prevádzkovaní misijného a rekreačného zariadenia Prameň na Súši, zriadeného Švajčiarskou misiou viery v osade Súš, miestnej časti Starej Turej. Podľa zmluvy všetky náklady na stavebné dokončenie zariadenia a dotácie na jeho prevádzku znáša švajčiarsky partner. ECAV zabezpečila personálne obsadenie, keď od 15.8.2023 sa stal riaditeľom zariadenia farár Ján Ruman. Zároveň nominovala zástupcov do správnych orgánov zariadenia.

Zariadenie predstavuje ďalšie možnosti pre pobyty jednotlivcov i skupín z našej cirkvi a uvažovalo sa s ním aj s ako výbornou možnosťou na realizáciu sabatikálneho programu, ktorý sme v r. 2024 koncipovali.

V lete 2024 nám br. Ján Ruman komunikoval svoje rozhodnutie ukončiť svoje pôsobenie vo funkcii riaditeľa zariadenia z rodinných dôvodov (narodenie dieťaťa). Svoje pôsobenie ukončil a ku dňu 15.10.2024 bol menovaný za námestného farára na Myjavu. Švajčiarsky partner prosil, aby formálne vykonával funkciu riaditeľa zariadenia do 31.12.2024, čo sa aj stalo.

V závere r. 2024 a začiatkom r. 2025 sme s predstaviteľmi Švajčiarskej misie viery rokovali o tom, ako by zariadenie mohlo mať naďalej význam pre našu cirkev a ako by sa členovia ECAV v orgánoch zariadenia mohli naďalej podieľať na diele, ktoré zariadenie už roky koná, aj keď by nemalo riaditeľa z duchovných ECAV. Situácia je stále otvorená a neznamená pre ECAV žiadnu finančnú záťaž.

9. Celocirkevný duchovný pre veriacich maďarskej národnosti

Na základe záväzku, ktorý urobila naša cirkev v zmluve z roku 2011 s ECAV v Maďarsku, generálne presbyterstvo v r. 2023 systematizovalo pozíciu celocirkevného duchovného pre službu v maďarskom jazyku. Duchovným sa stal Oliver Nagy, farár v Dolných Salibách.

Oliver Nagy v r. 2024 vykonával duchovnú a pastoračnú službu pre maďarských veriacich, či už pravidelnú, alebo ako zastupujúci. Tak isto na požiadanie vykonával kazuácie. Usporiadal 18. celocirkevný misijný deň pre maďarských veriacich v CZ Farná.

Maďarsky hovoriacu evanjelickú komunitu zviditeľňoval pri verejných vystúpeniach, alebo v médiách: Kultúrny festival mladých v Gombaseku, účinkovanie v Rádio Patria, Magyar7, Felvidek.ma, Gomorilap.sk, Hírek.sk, Kossuth Rádió (verejnoprávny rozhlas v Maďarsku, Klikkout.sk), odhalenie pamätnej tabule pre spisovateľa Kálmána Mikszátha v Banskej Štiavnici atď. Rokoval s predstaviteľmi RTVS – Rádio Patria o pravidelných duchovných programoch v maďarskom jazyku.

Zúčastnil sa a prezentoval život a službu ECAV na podujatiach a konferenciách na Slovensku i v zahraničí (Slovinsko, Maďarsko, Rumunsko).

Viedol rokovania s orgánmi Maďarskej republiky o podpore pre opravy kostolov z maďarských finančných zdrojov (Gemer, Dolné Saliby, Veľké Trakany).

Zároveň od r. 2022 podporuje službu pre maďarsky hovoriacich v Rimavskom a Gemerskom senioráte kaplán Tibor Lóczy zo Slovenska, ordinovaný v Maďarsku. Vyštudoval teológiu v Budapešti. ECAV v Maďarsku sa zaviazala hradiť jeho plat až do vykonania si farárskych skúšok v Maďarsku, ktoré by mali byť v lete 2025. Potom by mal vykonať kaplánske skúšky u nás a byť ordinovaný za duchovného ECAV na Slovensku.

10. Pomoc utečencom a pomoc na Ukrajinu

Aj v roku 2024 stále trvala naša pomoc odídencom z Ukrajiny na Slovensku. Zameriavala sa hlavne na integračné a podporné programy. V našich zariadeniach v roku 2024 trvalejšie zostalo asi 150 osôb. V stálom kontakte cez programy, ktoré sú realizované hlavne cez Evanjelickú diakoniu, sme boli asi s dvetisíc osobami.

Operatívne sme online či naživo komunikovali s partnermi zo Svetového luteránskeho zväzu (SLZ) Ireneom Lukaszom, Rebekou Meisnerovou a ich spolupracovníkmi.

Trvala i humanitárna pomoc na Ukrajinu. Bevan Stein vozil nákladnými autami humanitárny materiál do vnútrozemia Ukrajiny (hlavne oblasť Charkov, Odesa, Cherson). Garantoval adresnosť a účelnosť jeho použitia. Jeho činnosť bola prerušená na jeseň 2023, pre nutnosť v zmysle amerických zákonov šesť mesiacov pobývať v USA. Obnovila sa opäť na jar 2024.

V cirkevných školách a cirkevných zboroch bežali materiálne zbierky, resp. kompletná príprava 25 kg vážiacich krabíc s humanitárnou pomocou „Boxes od Blessings“ (Krabice požehnaní). Hodnota jednej krabice je cca 145,- eur a poskytuje štandardne veľkej rodine základné potraviny a drogériu asi na jeden mesiac. Vyvezli sme štvrtú edíciu Krabíc požehnaní, v dvoch várkach, spolu 436 krabíc. Tým pätnástim cirkevným zborom a školám, ktoré sa do programu prihlásili a pripravovali krabice, sme z transparentného účtu dotovali nákup ich obsahu celkovo 9 000,- eur. Okrem toho sme v spolupráci s kresťanskou humanitárnou organizáciou Feed the Hungry získali za veľmi dobrú cenu potraviny, ktoré sme distribuovali na Ukrajinu.

Cestovné náklady na kompletnú logistiku Krabíc požehnaní IV., na nákup potravín cez Feed the Hungry a na darovanie pohonných hmôt distribútorom humanitárneho materiálu na Ukrajine, v r. 2024 boli 14 591,75 €.

Stále bol otvorený transparentný účet, na ktorý mohli darcovia prispievať. V r. 2024 sme na transparentný účet prijali 15 084,86 € a z účtu sme vydali 24 598,75 €. Ďakujeme za každý jednotlivý zaslaný dar, za pravidelnejších darcov – fyzické osoby, cirkevné zbory a iné organizácie. Vďaka všetkým, ktorí si voči Zbierke na Ukrajinu zriadili trvalý príkaz. O použití prostriedkov rozhodujú na základe žiadosti tri predsedníctva cirkvi. Informácia o príjme prostriedkov i ich použití, je pri nahliadnutí na transparentný účet každému k dispozícii.

Najväčšia stavebná akcia sa odohráva v Misijnom stredisku Brezová p. Bradlom – Matejková. Tu bolo z prostriedkov SLZ zakúpených osem moderných kontajnerových chatiek, ktoré nahradia staré. Administratívny proces získania stavebného povolenia a vyriešenia inžinierskych záležitostí trval dlhšie, ako sme predpokladali. Prvé štyri nové kontajnerové chatky boli osadené namiesto demontovaných starých chatiek v závere roku 2023, napojené na inžinierske siete a zariadené. Práca pokračovala v r. 2024, ale musela byť prerušená (kvôli podmienkam uvedeným v stavebnom povolení) v období hniezdzenia vtákov, to znamená od včasnej jari do neskoršej jesene.

9.3. sa v Prešove konala pracovná porada predstaviteľov subjektov, ktoré sú najväčšími ubytovávateľmi utečencov: CZ Batizovce a Gerlachovo, Komunitné stredisko Martin a CZ Martin, BÚ VD – Jarková ul, a Janoškov dom. Brezová p. Br. – Matejková sa nemohla zúčastniť. Prítomné bolo P – ECAV, P – VD, projektová koordinátorka Ľudmila Martičková a za SLZ Rebeka Meisnerová. Prejednávali sme ďalšiu stratégiu pomoci utečencom v našich zariadeniach a možnosti pokračovania (už značne obmedzenej) finančnej pomoci zo strany SLZ.

28. – 29.11. sa na GBÚ uskutočnila minikonferencia SLZ o obhajobe práv utečencov. Zúčastnili sa duchovní z pomáhajúcich zborov a miest, duchovní Ústredia EPS i záujemcovia z ekumény.

11. Pomoc ďalším potrebným

V rámci ekumenického Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov 2024, ktorej liturgický poriadok pripravili kresťania z afrického Burkina Faso, sa na jednotlivých miestach modlitebných stretnutí konali zbierky na spoločnú ekumenickú charitatívnu službu kresťanov v Burkine Faso chorým a chudobným v nemocniciach. Výťažok tejto zbierky bol 2 250,13 €.

Predsedníctvo ECAV vyhlásilo finančnú zbierku na pomoc postihnutým katastrofálnymi záplavami v septembri 2024 v Českej republike, v českom Sliezsku a na západnom Slovensku. Českobratská cirkev evanjelická nám poďakovala za ochotu pomôcť, deklarovala, že prijala dostatočnú pomoc aj zo strany štátu, aj zahraničných partnerov. Odporučila v Česku podporiť potreby Sliezskej cirkvi evanjelickej a. v., ktorá mala ťažko zasiahnuté predovšetkým tri diakonické zariadenia. Tiež sme komunikovali s o seniormi prihraničných seniorátov našej cirkvi, o postihnutých záplavami na územiach ich seniorátov.

Vyzbieralo sa 19 251,07 €. Desiatim postihnutým rodinám na Slovensku, všetkým z CZ Vrbovce, išlo spolu 5 000,- €. 14 251,07 € bolo zaslaných Sliezskej cirkvi evanjelickej a. v. Ďakujeme všetkým darcom, ktorí prispeli do zbierky! Máme informácie o tom, že niektoré naše CZ robili i zvláštne zbierky a posielali cielene na isté miesta o ktorých vedeli, že potrebujú pomoc.

Evanjelická diakonia vyhlásila tradičnú Vianočnú potravinovú zbierku TESCO 2024 (21. – 23.11.). Dobrovoľníci diakonie a miestnych cirkevných zborov vyzbierali v 14 nákupných centrách TESCO potraviny a drogériu v hodnote 24.640,73 €. Suma naskenovaných kupónov bola 4 097,90 €. V online zbierke, trvajúcej až do konca roku 2024, sa nazbieralo 1 114,00 €. Dodávatelia TESCA, Coca cola a Lunter, prispeli čiastkou 1 530,- €. Suma pozostávajúca z 20% z hodnoty vyzbieraných potravín a drogérie, spolu s 20% z hodnoty kupónov, bola rozrátaná a rozdelená medzi jednotlivé zúčastnené SED a CZ. Zároveň TESCO darovalo Evanjelickej diakonii potraviny a drogériu v hodnote 6.741,90 €.

12. Múzeum Lutherovej reformácie na Slovensku

V uplynulom roku naše muzeálne zariadenie navštívilo 458 ľudí, čo je o 110 návštevníkov viac ako v roku 2023. Je to potešiteľné, že aj pri skromnej propagácii si nás záujemcovia vedia nájsť a dozvedieť sa niečo o dejinách reformácie na území Slovenska, ako aj o dejinách evanjelickej cirkvi.

Okrem jednotlivcov, či malých skupiniek nás navštívili bratia farári a sestry farárky s konfirmandmi z piatich cirkevných zborov, deti z našich evanjelických škôl, ale aj študentky SOŠ Kadernícka z Bratislavy, deti z denného tábora, zamestnanci Sliezske Diakonie (Hereditas), študenti Akadémie policajného zboru v Bratislave so svojim policajným duchovným, ako aj duchovní Maďarského ekumenického spoločenstva. Privítali sme aj zájazdy z ôsmich cirkevných zborov.

Počas uplynulého roka sme vykonali v múzeu 9 interaktívnych hodín pre študentov základných škôl, konfirmandov, deti z ENV.

18.5.2024 sme opäť zapojili do podujatia – Noc múzeí a galérií. Účasť nás opäť pozitívne prekvapila, navštívilo nás 27 záujemcov.

7.2.2024 nás navštívili naši kolegovia z Evangélikus Országos Gyűjtemény (Evanjelická krajinská zbierka) - riaditeľ Pál Lackner, riaditeľ Evanjelického krajinského múzea Béla László Harmati, pracovníčka múzea Boglárka Kondor, spolu s tmočníkom Györgyom Rágyanszky. Ide o inštitúciu Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v Maďarsku, ktorá zastrešuje evanjelické múzeum, evanjelickú knižnicu a evanjelický archív. Podnetom na stretnutie bola prosba našich maďarských kolegov o zapožičanie vybraných archívnych dokumentov na pripravovanú výstavu o činnosti evanjelickej diakonie v Uhorsku. Na záver stretnutia prišlo pozvanie na otvorenie výstavy a prehliadku ich troch pracovísk, tiež výzva z maďarskej strany o bližšiu vzájomnú spoluprácu, ktorú sme s radosťou uvítali.

Následne sa uskutočnila naša návšteva v Maďarsku, Maďarskí kolegovia nám predstavili prácu Evanjelickej krajinskej zbierky, stretli sme sa s vedúcimi knižnice, archívu aj múzea, kde sme mali možnosť vidieť spomínanú výstavu o Evanjelickej diakonii v Uhorsku.

V auguste 2024 sa na Palárikovej vykonala prekládka plynomeru, ktorý bol umiestnený na fasáde objektu, zároveň boli v bývalej predzáhradke osadené zatrávňovacie tvárnice, aby sa pred budovou dalo parkovať.

12.1 Knižnica ECAV

V roku 2024 bolo v elektronickom katalógu skatalogizovaných 1 220 knižničných jednotiek. Zároveň bola vykonaná inventarizácia celého skatalogizovaného knižného fondu, pri ktorej sme sa zamerali na doplnenie chýbajúcich prírastkových čísel, ale aj prehodnotenie zaradenia jednotlivých exemplárov do skupín podľa zamerania.

K 31. decembru 2024 máme skatalogizovaných 8 524 knižničných jednotiek. Ku koncu roka 2024 bol ukončený aj súpis historických knižničných dokumentov, ktoré máme uložené na Palisádach 46. Zinventarizovaných a uložených podľa inventárnych čísel bolo 1 825 kníh.

12.2 Ústredný archív ECAV

V roku 2024 boli spracovávané archívne fondy CZ Limbach a Západný dištrikt ECAV. V študovni archívu sme zaznamenali spolu 60 bádateľských návštev, čo je o 2 návštevy viac, ako v r. 2023. Sme radi, že nás navštevujú najmä renomovaní historici, ktorí na základe štúdia našich archívnych dokumentov vynášajú na svetlo sveta dôležité, často dávno zabudnuté informácie o dejinách ECAV.

V roku 2024 Ústredný archív ECAV prevzal do svojej odbornej starostlivosti viaceré zaujímavé archívne fondy, súbory archívnych dokumentov, prípadne jednotliviny.

Okrem iného sa nám podarilo zakúpiť vzácny protokol cirkevného zboru Kameňany (1789-1887) z rúk Dr. Juraja Galla, ktorý ho ponúkal na odpredaj akvizičnej komisii Odboru archívov a registratúr MV SR. Keďže máme s odborom dobré vzťahy, bolo nám dané echo o tomto vzácnom archívnom dokumente s možnosťou ho prednostne odkúpiť. Je len škoda, že sa k nám naše vlastné archívne dokumenty dostávajú zo súkromných rúk. Svedčí to o tom, v akom stave sa nachádza správa našich zborových „archívov“.

Mrzí nás, že sa nám ani tento rok nepodarilo získať písomnú pozostalosť po niekdajšom generálnom biskupovi Pavlovi Uhorskaiovi. Bola by veľká škoda, aby sa tieto písomnosti nenávratne stratili.

13. Financie a transparentnosť narábania s nimi

Na webe ecav.sk je zriadená samostatná podstránka „Financovanie“, kde v troch častiach sa dajú nájsť presné údaje ohľadom príspevku štátu, tvorby a použitia FFZ a hospodárenia (správy o hospodárení a rozpočty ECAV). Ak padne návrh na ešte obširnejšie a transparentnejšie informovanie o týchto témach, radi ho akceptujeme. Pamätníci však určite čestne dosvedčia, že takúto mieru transparentnosti vo zverejňovaní údajov o ekonomike a hospodárení ECAV, resp. takúto mieru transparentnosti a detailnosti, v akej sa synodálom, či vôbec členom ECAV dostávajú do rúk návrhy rozpočtu ECAV, či výsledky hospodárenia, naša cirkev vo svojich novodobých dejinách nikdy nemala. Radi sa v tejto oblasti otvorene pred očami celej cirkevnej verejnosti pomeriame s každým takým cirkevným zborom, ktorého predstaviteľ kritizuje vedenie cirkvi za netransparentné narábanie s financiami.

Detailné informácie o hospodárení ECAV v roku 2024 sú obsiahnuté v Správe o hospodárení za rok 2024 (s prílohami), ktorá je predkladaná synode v samostatnom bode.

V r. 2024 bola, rovnako ako roky predtým, na webe ecav.sk štvrtročne zverejňovaná podrobná správa o tvorbe a použití príspevkov cirkevných zborov do Fondu finančného zabezpečenia. Každý, kto má pocit, že s peniazmi vo FFZ sa narába netransparentne, môže tento názor konfrontovať raz za štvrtrok so zverejňovanými údajmi.

Správu o výške štátneho príspevku pre ECAV a jeho použití je možné nájsť na webe Ministerstva kultúry <https://www.culture.gov.sk/posobnost-ministerstva/cirkvi-a-nabozenske-spolocnosti/financovanie/>.

V r. 2024 sme ako predstavitelia ECAV, aj ako predstavitelia Ekumenickej rady cirkví a Konferencie biskupov Slovenska aktívne vyjednávali s predstaviteľmi vlády SR, resp. s poslancami NR SR o možnosti novelizácie Zákona č. 370/2019 Zb. o finančnej podpore činnosti cirkví a náboženských spoločností.

Dosiahli sme uspokojujúcu verziu novelizácie zákona, ktorú prijala NR SR v septembri 2024. Štátny príspevok už nie je z hľadiska navyšovania rozdelený na dve časti, pričom navyšovanie 80% - nej časti štátneho príspevku by bolo závislé od valorizácie miezd v štátnej správe a navyšovanie v 20% časti závislé od výšky inflácie. Navyšuje sa celý balík jednotne a toto navyšovanie je viazané už iba na rast minimálnej mzdy.

14. Získavanie grantov

Pripravili a podali sme tiež desať žiadostí na domáce štátne a verejné inštitúcie o podporu našich cirkevných projektov. Z nich bolo schválených sedem, niektoré nie v plnej výške.

Bolo pripravených a podaných tiež osem žiadostí na zahraničné cirkevné podporné fondy. Schválených bolo šesť, všetky v plnej výške.

Štátne, verejné a iné organizácie:

1. VÚC Nitra, Ekumenická duchovná obnova – 2 417,- €
2. VÚC Prešov, Teologická konferencia 2024 – 2 000,- €
3. VÚC Trenčín, Stretnutie s predstaviteľmi Českobratskej cirkvi evanjelickej v ČR – 1 000,-
4. Rok kresťanskej kultúry, Min. financií, Duchovná pieseň – 3 000,- €
5. Rok kresťanskej kultúry, Min. financií, Evanjelický deň 2024 – 10 000,- €
6. Rok kresťanskej kultúry, Min. financií, Prázdna stolička – 4 000,- €
7. Rok kresťanskej kultúry, Min. financií, konferencia o Kralickej Biblii, vydanie Biblií – 15 000,- €

Spolu: 37 417,- €

Cirkevné organizácie:

1. Hoffnung fur Osteuropa, Evanjelický deň 2024 – 7 000,- €
2. Gustav Adolf Werk, zníženie energetickej náročnosti budovy Múzea lutherovej reformácie na Slovensku (realizácia 2025) – 12 500,- €
3. ECAV Bavorsko, zbierka Fastenaction 2024 na podporu práce s mládežou – 80 000,- € (projekt od 08/2024 do 08/2026)
4. Martin Luther Bund, výmena okien na budove Palisády 48 – 20 000,- €
5. Hoffnung fur Osteuropa, teologická konferencia 2024 – 6 000,- €
6. Hoffnung fur Osteuropa, vydanie Ev. spevníka v Braillovom písme – 3 000,- €

Spolu: 128 500,- €

Spolu všetky granty a dotácie: 165 917,- €.

Projektové žiadosti pripravili Renáta Vinczeová a tiež František Korečko.

Ďakujeme všetkým našim zahraničným i domácim donorom!

15. Tranoscus

Valné zhromaždenie Tranoscia sa konalo 26.4.2024. O činnosti Tranoscia za r. 2024 informuje správa predstavenstva o vedení obchodnej činnosti a o stave spoločnosti Tranoscus, a. s., ktorá bola pripravená na 35. riadne VZ Tranoscia, 25.4.2025.

V r. 2024 Tranoscus vydal 23 nových titulov, vykonal dotlač 27 produktov a publikácií a pripravil 21 ďalších produktov a darčkových predmetov. Náklady na výrobu, tlač a dotlač vlastných výrobkov a titulov (okrem periodík), boli vo výške 167 352, 11 €, čo je nárast oproti roku 2023 o 106 996, 74 €.

V rámci Roku kresťanskej kultúry bol získaný grant na dotlač Biblií a na prípravu konferencie, ktorá bola vyvrcholením Roku kresťanskej kultúry - „Biblia na ceste k nám. Fenomén Kralickej Biblie a Lutherovho prekladu“, ktorú pripravil Transocius (Lipt. Mikuláš – Vrbica, 13.12.2024).

Tranoscus bol prítomný na mnohých umeleckých, spoločenských a predajno-propagačných podujatiach, napr. pri 80. výročí SNP v Banskej Bystrici a v Brezne, 180. výročí Tatrána v Liptovskom Mikuláši a Bratislave, odhalení sochy Pavla O. Hviezdoslava v Kežmarku. Organizoval stretnutia s autormi a autorské čítania. Tradične silne bol zastúpený na najväčšom knižnom festivale Bibliotéka v bratislavskej Inchebe.

16. Dve obzretia sa za jesennou synodou 2024

16.1 Reakcia na neplnenie cirkevného ústavného zákona

Aj v r. 2024, žiaľ, pokračovalo nerešpektovanie Cirkevného ústavného zákona č. 2/2020 o finančnom zabezpečení poslania a činnosti ECAV na Slovensku niektorými cirkevnými zbormi. Máme na mysli jeho skutočné, niekedy až pozérske nerešpektovanie, nie neodvádzanie príspevkov do FFZ z dôvodu insolventnosti cirkevných zborov, ktoré patričné cirkevné zbory slušne komunikujú. Nerešpektovanie znamená, že cirkevný zbor, ktorý z finančného hľadiska môže odvádzať do FFZ prostriedky, ba ktorý svojmu duchovnému priamo vypláca dokonca viac, ako by odviezol do FFZ (a to už nie je „zdieranie dôchodcov“), neodvádza príspevky do FFZ, pretože má na tento model vlastný, nesúhlasný názor, ktorý povýšil nad rešpektovanie spoločných a záväzných cirkevnoprávných predpisov.

Pri niektorých cirkevných zbormi tento stav pretrváva už štyri a pol roka. Cirkev naň počas tohto obdobia nereagovala žiadnymi sankciami. Predstavitelia cirkvi, dištriktov a seniorátov komunikovali s neplatičmi, s niektorými viacnásobne. Nebola to jednoduchá misia. Niekedy sa na základe takýchto rozhovorov situácia zmenila, niekedy zostala nezmenená. Dokonca niekto hrdo proklamuje, že jeho zbor je neplatič, teda že nedodržiava ústavný – napokon je jedno aký - zákon a jedná proti svojmu ordinačnému a inštalačnému sľubu. Uvedme, že pri stretnutí s predstaviteľmi Synodnej rady Českobratskej cirkvi evanjelickej na jar r. 2024 sme sa dozvedeli, že ich cirkevné zbory platia do podobného fondu nie štyri a pol, ale už 32 rokov. V r. 2024 zbory platili priemerne 12 tis € (suma progresívne rastie, v r. 2030 to bude už platba 32 tis. €), pričom priemerná veľkosť ich zboru je 240 členov (u nás podľa kartoték 660, podľa sčítania 900 členov). Spýtali sme sa, čo by sa stalo, keby cirkevný zbor nezaplatil. Hostia sa na nás pozreli s údivom. Také niečo sa „v ateistických Čechách“ ešte nestalo („V Česku ešte funguje hanba“). Ale napriek tomu deklarovali, že vo svojich pravidlách sú na to pripravení: v prípade neplatenia miestne staršovstvo (zborové presbyterstvo vrátane farára a kurátora – teda ich zborového dozorca) okamžite stráca svoje právomoci a seniorát preberá cirkevný zbor do vlastnej, nútenej správy.

Vzhľadom na to, že v našej cirkvi rástla nespokojnosť platiacich cirkevných zborov s tým, že sme v cirkvi dopustili amorálny stav, keď plnenie či neplnenie našich vlastných zákonov nevytvára vlastne žiadny kvalitatívny rozdiel, odmenu resp. sankciu a teda pravidlá sa stávajú zbytočnými, pristúpila synoda k novelizácii Cirkevného zákona č. 11/1994 Zb. o cirkevných predstaviteľoch, ich voľbách a o charaktere niektorých funkcií, v znení Cirkevného ústavného zákona č. 2/2024 Zb., Podľa nej miesto duchovného cirkevného zboru, ktorý si po dobu 12 mesiacov neplní povinnosti v zmysle CÚZ č. 2/2020, sa uprázdňuje.

Voči tejto novelizácii sa dodatočne zdvihla vlna odporu. Nie v podobe kvalifikovaného odvolania sa voči uzneseniu synody, ale vo forme mediálne i osobne šírených a deklarovaných tvrdení, že tým bol porušený luteránsky princíp, podľa ktorého „všetka moc v cirkvi pochádza z cirkevného zboru“ a bolo siahnuté na posvätný princíp slobodného volenia si duchovného.

Na tomto mieste pripomeňme, že do r. 2019 bola voľba zborových farárov i seniorov absolútne závislá na udelení súhlasu biskupov ku každej voľbe. Takýto súhlas mnoho krát nebol udelený, aj keď kandidačné zasadnutia presbyterstiev, či predsedníctiev zborov riadne vykonali častokrát úplne jednomyseľnú kandidáciu. Pamätáme, v cirkvi z toho vznikalo veľké pohoršenie. Paradoxne, tí, ktorí dnes broja proti novelizácii Cirkevného zákona č. 11/1994 Zb. úplne mlčali napríklad v rokoch 2006 – 2018, kedy súhlas k voľbe, napriek požiadavke kandidačného grémia, nebol udelený trom seniorom. Svojim mlčaním vtedy dokazovali, že ich záujmy dnes sú pragmaticko – politické, nie principiálne, konfesiónálne. Nemôžem niekedy alibisticky mlčať, akoby som ani neexistoval a niekedy revolučne brojiť, keď sa v cirkvi deje jedna a tá istá vec. Oportunizmus, prejavujúci sa v nejednoznačnom a neprincipiálnom zmýšľaní a reči, je veľkým nebezpečenstvom pre našu cirkev.

Úplne politicky nekorektne a bez ohľadu na možné riziká ohľadom toho, či táto správa predsedníctva ECAV tým stratí alebo nestratí sympatie a hlasy pri jej schvaľovaní uveďme, že sa stretáme s úplne nesprávnym, až scestným chápaním princípu „všetka moc v cirkvi pochádza z cirkevného zboru“. Možno je to pochopiteľné u neordinovaných členov cirkvi, ktorí nemajú teologické vzdelanie. Ale u duchovných, ktorí majú skúšku z cirkevného práva a ktorí vedia, čo je to synodálny – presbyteriálny systém sa jednoducho nemôže objaviť názor, že cirkevné zbory na základe svojej údajnej autonómie a sebaurčenia si môžu podľa vlastnej chuti vyberať, čo rešpektovať budú a čo nie. Synoda prijala zákon a aj keď s ním niekto nesúhlasí, musí ho rešpektovať (Čl. 9, odst. 1, písm. f) Cirkevnej ústavy), alebo pokúsiť sa ho zmeniť ústavným spôsobom.

Nado všetko ale zdôraznime to, čo v hluku tejto diskusie úplne zaniká, resp. je celkom šikovne odsúvané nabok, ale čo je pritom najpodstatnejšie: hovorí sa výhradne o necitlivom, neústavnom a konfesiónálne problematickom zákone a riešení, ktoré schválila synoda. To je ale iba reakcia, teda to druhé v poradí. To prvé, akcia je to, že niektorí zboroví farári, zboroví dozorcovia a ich cirkevné zbory svojvoľne nerešpektujú cirkevný ústavný zákon. A necítia žiadny problém. Problém je ale obrovský: dochádza k porušovaniu ordinačného a inštalačného sľubu, ktorý vyslovujeme pred Bohom, pred ktorým by sme mali mať bázeň. Dochádza ku konkrétnym porušeniam povinností a právomocí zborových predsedníctiev, právomocí zborových presbyterstiev a zborových konventov, keď sa napríklad dáva hlasovať o tom, či „v našej paróchii“ všeobecne záväzné cirkevnoprávne predpisy platia budú, alebo nebudú, čo je stavovsky úplne nepatričné. Budeme hlasovať aj o možnosti nepoužívať Evanjelický spevník? Alebo nevykonávať confirmáciu? Alebo farárov voliť doživotne? Alebo predávať svoj majetok bez akýchkoľvek schválení, pretože práve toto sa nám zdá ako to pravé, luteránske? O tomto treba hovoriť, o svojvoľnosti cirkevných zborov a ich predstaviteľov! Toto je základná situácia, ktorá vznikla.

Kam až postúpila hranica našej ústavo-právnej tolerancie, resp. apatie dokumentuje aj fakt, že dvaja z troch kandidátov na voľbu biskupa Západného dištriktu na jar 2024, resp. ich cirkevné zbory nerešpektovali a dodnes nerešpektujú Cirkevný ústavný zákon a neodvádzajú príspevky do FFZ. Kandidovali zrejme s vedomím, že všetko je v poriadku a po prípadnom zvolení bez problémov zložia sľub biskupa, ktorý je uvedený v Agende na str. 187 – 188, v ktorom sa zaväzujú dodržiavať Cirkevnú ústavu. Akoby sa dnes už dalo už kombinovať všetko so všetkým. A vo výsledku je necitlivý, neústavný, diktátorský ten, kto na to upozorňuje, nie ten, kto sa toho dopúšťa.

Na túto amorálnu, neústavnú a disciplinárne problematickú situáciu cirkiev po štyri a pol roku vyčkávania a hľadania možného riešenia konečne zareagovala. A áno, vytvorila tým pre niektorých problém.

Zároveň cirkiev na ňu chce aktuálne reagovať aj novelizáciou Cirkevného ústavného zákona č. 1/1993, kde v Čl. XVI. skutočne chýba zmienka o tom, že všetku moc v cirkvi pochádza z cirkevného zboru. Pripravená novelizácia používa tú istú dikciu (iba v modernej slovenčine), ako znenie, ktoré synoda v marci 1940, ktorú podpísali a na schválenie štátom predložili naši veľkí luteránski biskupi a trpitelia Vladimír P. Čobrda a Samuel Š. Osuský (tam to bol § 101 Cirkevnej ústavy). Uvedme ju na tomto mieste svojej správy v pôvodnom znení:

„Základom cirkevnej organizácie je cirkevný zbor. Zo zboru pochádza všetka moc v cirkvi.

Moc zboru sa prejavuje:

- a) uzavretiami zborového presbyterstva a konventu v rámci platných cirkevných a štátnych zákonov;*
- b) prostredníctvom vyslancov zboru vo vyšších cirkevných zasadnutiach.*

Z toho vyplýva, že cirkevné zbory povinné sú podrobiť sa zákonitým zavretiam nadriadených cirkevných konventov, presbyterií, zákonitým nariadeniam zákonitne vyvolených cirkevných vrchností a právoplatným rozsudkom a uzneseniam cirkevných súdov.“

Títo biskupi a s nimi celá cirkev našich otcov a starých otcov, konfesiónálne ešte zdravšia a kovanejšia ako my dnes, presne a jasne chápali a chápala, čo znamená a čo povoľuje princíp „všetka moc v cirkvi pochádza z cirkevného zboru“ a čo znamená a čo povoľuje synodálne – presbyteriálne zriadenie cirkvi.

Prosíme synodu, aby túto novelizáciu Cirkevného ústavného zákona č. 1/1993 Zb. schválila. Aby našej cirkvi mohlo byť jasné, čo presne znamenajú naše vlastné konfesiónálne a ústavné princípy a pravidlá, na ktoré sa odvolávame!

16.2 Transformácia malých cirkevných zborov

Druhý zákon, ktorý chceme spomenúť a ktorý synoda prijala, bol Cirkevný zákon č. 1/2024 Zb. o cirkevných organizačných jednotkách a cirkevných zborech ECAV na Slovensku. Jeho dôležitými časťami sú §6 – Definícia cirkevného zboru, teda definovanie kritérií pre samostatný cirkevný zbor, §7 – Formy cirkevných zborov, kde pribudol „misijný cirkevný zbor“, kde sa myslí na cirkevný zbor, ktorý má vzniknúť v úplne v novej oblasti, predovšetkým v dynamicky rastúcich prímestských osídleniach, nemyslí sa tým jestvujúci cirkevný zbor, ktorý sa ocitol v ťažkostiach a potreboval by nejaký špeciálny, krízový režim a §12 – Transformácia cirkevných zborov, ktorý definuje proces, ktorým by sa určité cirkevné zbory – táto časť práve definuje kritériá, za ktorých sa proces začína niekoho týkať – pripájali ku svojim životaschopnejším susedom.

K tomuto potrebnému zákonu si dovoľujeme uviesť niekoľko poznámok. Začnime tou, že už v bezmála päťstoročných dejinách ECAV nie je žiadnou novinkou, že niektoré miesta na mape našej cirkvi nadobúdajú a niektoré strácajú ľudskú, finančnú, organizačnú kapacitu. V čase Žilinskej synody v roku 1610 bol jeden z prvých superintendentov – Izák Abrahamides farárom v Bojniciach, kde potom aj sídlil úrad superintendenta. Signatár Žilinskej synody Ján Ponický bol farárom v matkocirkvi obrovskej paróchie Čachtice. Ani Bojnica, ani Čachtice nie sú dnes samostatnými zbormi. A takýchto miest na mape našej cirkvi sú desiatky.

Napríklad v roku 1999 tvorilo Dunajsko – nitriansky seniorát 36 cirkevných zborov. Dnes je ich 30. V senioráte prebehol spontánny proces transformácie, ktorý si vyžiadala život sám. Nikto sa ale neodvážil tvrdiť, že za 25 rokov bolo „zlikvidovaných šesť cirkevných zborov“! Šesť cirkevných zborov stratilo štatút samostatného zboru a stali sa filiálkami svojich väčších susedov. Cirkevný život v nich ale pokračuje tak, ako predtým. Rovnakú skúsenosť s podobným procesom spontánnej transformácie, ktorú zvyčajne motivovali a asistovali pri nej vedenia seniorátov, majú aj senioráty Hontiansky, Novohradský, Rimavský a Gemerský.

A ak pôjdeme ďalej, navlas podobný proces dlhodobo prebieha u všetkých našich v stredoeurópskych susedov, niekedy ešte v drastickejšej podobe (napr. naši partneri v ECAV Württemberg: zo šiestich cirkevných zborov v 50 tisícovom meste majú vzniknúť štyri cirkevné zbory, dva kostoly majú byť predané/prenajaté. Alebo dekan

(seniori) dostávajú z ústredia cirkvi každoročné hlásenie o to, koľko môže mať dekanát farárov, koľkí sú ufinancovateľní a koľkí musia svoje miesta opustiť a byť presunutí na iné pozície.

My nie sme v takejto pozícii. My iba evidujeme, že napr.: cirkevný zbor je dlhodobo administrovaný, dlhodobo nemá zborového dozorcú, dlhodobo nemá kurátora a potrebný počet presbyterov a potrebných funkcionárov, presbyterstvo nie je v stave stretnúť sa raz do roka v uznášaniaschopnom počte, v zbore sú iba nedeľné Služby Božie, niekedy sporadicky, niekedy dokonca iba na požiadanie, alebo vôbec. Administrátori sa pri úprimnom osobnom rozhovore sťažujú, ako ich zaťažuje začiatok roka, keď sa musia uskutočniť zasadnutia hospodárskych/revíznych výborov, výročné presbyterstvo a výročný konvent. Jednoducho, že miera úradovania je neporovnateľne vysoká voči tomu, čo by malo tvoriť podstatný život cirkvi, teda čo sa v takomto cirkevnom zbore fakticky deje po stránke bohoslužobnej, komunitnej, vzdelávacej. Chcú menej úradovania a viac rozviazané ruky pre misiu, pastoračiu a pod.

Najpodstatnejšie časti zákona – jeho filozofia, účel, kritériá pre samostatný cirkevný zbor, definovanie vyvolania procesu a priebehu procesu transformácie, boli predsedníctvom seniorátov vysvetlené pri online rokovaní troch predsedníctiev cirkvi s predsedníctvami seniorátov, dňa 19.2.2024. Senioráty mali informácie obratom posunúť do cirkevných zborov a zároveň v seniorátoch sa mal začať proces pripomienkovania týchto podstatných častí zákona. Následne sa tri predsedníctva cirkvi stretli s predsedníctvami seniorátov ZD (10.4.2024) a VD (18.4.2024), aby všetky pripomienky zo strany seniorátov zapracovali do návrhu zákona. Tak sa aj stalo; všetky predsedníctva seniorátov nám referovali o výťažku diskusie k zákonu, ktorá prebehla v seniorátoch. Návrh zákona následne prešiel legislatívnym procesom v rámci Generálneho presbyterstva a Právneho výboru a bol daný v riadnej lehote opäť členom synody na pripomienkovanie. Žiadne zásadné pripomienky k nemu neboli. Synoda ho schválila na svojom jesennom zasadnutí.

Po tomto všetkom sa šíria cirkvou dva druhy naratívov: 1. je to „likvidácia cirkevných zborov“ – ten štýlom, ktorý dokumentuje absolútne nepochopenie toho, o čo v zákone ide, komentuje samotnú filozofiu zákona a 2. „s nami o tomto nikto nehovoril“ – ten komentuje osem mesiacov trvajúci legislatívny proces, ktorý údajne prebehol v tajnosti, bez akýchkoľvek informácií.

Toto celé opisujeme podrobne preto, že prípad je modelový a dokumentuje, čo sa v našej cirkvi deje. Na jednej strane návrh musí byť a priori kritizovaný a dávaný do tých najhroznejších konfesionálnych a duchovných súvislostí, ako „likvidácia cirkevných zborov“, alebo „proti Augsburgskému vyznaniu“, alebo „babylonské zajatie cirkvi“. Osobne sme sa presvedčili, že radoví členovia cirkevných zborov, ktorí počúvajú svoje miestne authority ktorým dôverujú, skutočne musia mať pocit hrôzy a desu, že udrela posledná hodina evanjelickej cirkvi. Na druhej strane proti zákonu musí byť povedané, že „s nami o tom nikto nehovoril“, aj keď je na počudovanie, ako celý tento osem mesiacov trvajúci proces prípravy zákona, z ktorého podstatná časť bola smerovaná do cirkevných zborov a do seniorátov, mohol úplne obísť nejakého zborového farára či zborového dozorcú až tak, že o ňom vôbec nič nevedel....

Na záver k tomuto uveďme už iba tri poznámky: 1. Je nutné mať k procesu transformácie zákon s jasne definovanými pravidlami, aby nebolo možné tvrdiť, že proces transformácie neprebíhal živelné, podľa toho, ako sa niekomu zapáčilo. Musí mať objektívne kritériá a režim. Na druhej strane zákon vytvoril tiež dostatočný priestor na individuálne zhodnotenie špecifickej situácie a požiadaviek niektorého zboru, aby nevznikol strach z toho, že zbor bude nemilosrdne a mechanicky transformovaný, napriek tomu, že aj keď sa ocitol na hranici splnenia kritérií pre transformáciu, predsa ešte ukazuje znaky životaschopnosti a treba mu ešte ponechať šancu. 2. Počas pracovnej debaty troch predsedníctiev s predsedníctvami seniorátov na tému transformácie, predsedníctvo jedného zo seniorátov, ktorého sa téma transformácie veľmi týka vyhlásilo, že „my sme už dávno hovorili našim cirkevným zborom, aby práve toto robili“. Teda téma, ktorá sa určitých regiónov a seniorátov našej cirkvi týkať vôbec nemusí a neprejavujú voči nej žiadne pochopenie, sa iných seniorátov veľmi týka a vítajú jej riešenie.

Treťou poznámkou k téme transformácie nech je znova citát z Cirkevnej ústavy, schválenej v marci 1940, podpísanej biskupmi Čobrdom a Osuským, kde sa v §107 o téme transformácie, ako ju prežívala cirkev pred 85. rokmi, uvádza nasledovné:

„Zbory s malým počtom cirkevníkov, ak nie sú schopné života, keďže nemôžu plniť svoje finančné záväzky cirkevným úradníkom alebo svoje finančné povinnosti seniorátu, dištriktu a generálnej cirkvi alebo ak to nebude na ujmu duchovnému zaopatreniu veriacich, pripojí dištriktálne presbyterium po vypočutí mienky patričných zborov a seniorálneho prebyteria k susednému zboru alebo k susedným zborom alebo združí ich so susedným zborom. Pripojenie alebo združenie schvaľuje generálne presbyterium. Dištriktálne i seniorálne presbyterium rozhoduje 2/3 väčšinou.

Takto uvoľnené systemizované stanice so súhlasom Ministerstva školstva a národnej osvety prideluje dištriktálne presbyterium zborom, ktoré to najväčšmi potrebujú.“

17. Zahraničné kontakty

17.1 Zahraničné vzťahy a pracovno – partnerské kontakty ECAV na Slovensku - nemecky hovoriace zahraničie

Oblasť zahraničných vzťahov s nemeckým jazykovým prostredím má na starosti zahraničná tajomníčka ses. Michaela Nickel, ktorá v októbri 2024 prevzala agendu po ses. Marcele Kmeťovej.

Práca zahraničnej tajomníčky sa skladá z dvoch častí: prvou je pôsobnosť v oblasti udržiavania partnerských vzťahov a komunikácia so zahraničnými subjektmi a druhou spracovanie a vyúčtovanie našich žiadostí o podporu z fondov. Z najdôležitejších udalostí a faktov **za rok 2024** uvádzame nasledovné:

Partnerské podujatia

19. – 21.2.2024: Teologické dni Martin-Luther-Bundu

Našu cirkev zastupoval riaditeľ GBÚ, Ján Bunčák. Témou boli „Dobré skutky medzi vierou a morálkou. Medzníky evanjelicko-luteránskej etiky.“

25.2.2024: Otvorenie pôstnej kampane Evanjelickej krajinskej cirkvi v Bavorsku

Zúčastnili sa generálny biskup Eľko, vtedajšia tajomníčka pre zahraničie Marcela Kmeťová, Jozef Šimek za SEM a mládežníci zo SEM.

25.2.2024: Uvedenie do úradu regionálneho biskupa Thomasa Prieto Perala v Mníchove

Slávnostných Služieb Božích sa zúčastnil generálny biskup Ivan Eľko a vtedajšia tajomníčka pre zahraničie Marcela Kmeťová.

25. – 29.4.2024: návšteva emeritného biskupa Evanjelickej luteránskej cirkvi v Sasku Carstena Rentzinga

Cieľom jeho návštevy boli stretnutia v rozličných oblastiach cirkvi: návšteva EBF UK, diakonické zariadenie (SED Partizánska Bratislava), vidiecky cirkevný zbor (CZ Vrbovce a CZ Myjava), rozhovory s predsedníctvom cirkvi a návšteva služieb Božích s možnosťou kázania.

23. – 28.5.2024: Luteránska európska konferencia Cirkev a židovstvo vo Varšave na tému „Od traumy k nádeji.“ ECAV zastupovala Sidónia Horňanová.

3. – 12.6.2024: 55. Európsky ekumenický študijný kurz organizovaný Evanjelicou luteránskou cirkvou v Bavorsku

Na tomto kurze, ktorý sa niesol v duchu témy „Staré víno, nové nádoby – Tradícia a transformácia v kresťanských cirkvách“ ECAV zastupovala Jana Pabáková.

6. – 9.6.2024: Stretnutie kresťanov 2024 vo Frankfurte nad Odrou/Slubice a zároveň Stretnutie Trojpartnerstva

„Nič nás nerozdelí.“ To bola téma stretnutia, na ktorom mala ECAV bohaté zastúpenie: generálny biskup Elko, biskup ZD ECAV Ján Hroboň, biskup VD ECAV Peter Mihoč a vtedajšia tajomníčka pre zahraničie Marcela Kmeťová. Za SEŽ sa zúčastnili Eva Oslíková a Monika Beňová, za SEM Jozef Šimek a Miroslav Mudrák, za mládež študenti Evanjelickej spojenej školy v Prešove Ema Beňová a Natália Martausová; študenti z Evanjelického gymnázia v Banskej Bystrici Svetlana Czéreová a Nina Murínová; Lýdia Krpeľanová a Timea Trnoczyová. Evanjelickú diakoniu zastupovali riaditeľka ED Ľubica Szabóová Vysocká a pracovníčka ústredia ED Mária Hubová.

Na samotnom Stretnutí kresťanov účinkovali biskup Peter Mihoč, duchovní Lenka Janotková, Tomáš German, Ľubo a Monika Beňovci, koncertný organista Ján Hegeduš a spevokol mládeže z Rankoviec. Jedni i poludňajších pobožností vykonal gen. biskup

Ivan Elko, ktorý tiež účinkoval v liturgii záverečných Služieb Božích.

V rámci podujatia sa uskutočnilo tiež stretnutie Trojpartnerstva, na ktorom okrem štandardných delegátov podľa predchádzajúceho dohovoru o nutnosti vytvárať podmienky pre udržateľnosť Trojpartnerstva aj do budúcnosti boli prítomní i reprezentanti mládeže

22. – 23.6.2024: Evanjelický deň v Ružomberku

Celocirkevné podujatie s cca 2000 návštevníkmi poctili svojou aktívnou účasťou synodný senior Českobratskej cirkvi evanjelickej v Českej republike Pavel Pokorný a biskup Sliezskej cirkvi evanjelickej augsburského vyznania na Sliezsku Tomáš Tyrlik.

16.7. - 10.8.2024: Jazykový kurz nemeckého jazyka od Martin-Luther-Bundu, Wittenberg

Tento rok sa ho zúčastnila Ľubica Szabóová Vysocká, riaditeľka ED na Slovensku.

19. – 23.8.2024: Ekumenický týždeň „Misia a ekuména“ organizovaný Evanjelickou cirkvou stredného Nemecka

Tento rok sa zúčastnili Ondrej Baranec a Ivan Belanji.

21. – 23.10.2024: Konferencia „Cirkev a demokracia“ organizovaná Evanjelickou krajinskou cirkvou v Bádensku-Württembersku

ECAV zastupoval Marián Damankoš. Konferencia sa konala v priestoroch evanjelického kláštora Kirchberg.

4. – 5.11.2024: Stretnutie vedenia evanjelických cirkví a diakónií Vyšehradskej skupiny SLZ v Trenčianskych Tepliciach

Jedným z najvýznamnejších podujatí za rok 2024 bolo práve stretnutie vedenia evanjelických cirkví a diakónií krajín Vyšehradskej štvorky, Rakúska a Sasko. Hostujúca cirkev vyberá tému a tohtoročnou témou bola „Misia a diakonia: Ich spoločné cesty – ich vlastná cesta“. Dvojdnového stretnutia sa zúčastnili okrem predsedníctva ECAV na Slovensku Ivana Elka a Renáty Vinczeovej, aj Ján Hroboň, biskup ZD ECAV, Peter Mihoč, biskup VD ECAV, riaditeľ GBÚ Ján Bunčák, riaditeľka ED na Slovensku Ľubica Szabóová Vysocká a tajomníčka pre zahraničie Michaela Nickel.

Hostami boli:

- biskup Jerzy Samiec z poľskej ECAV s riaditeľkou diakonie Wandou Falk, Emir Kasprzycki ako viceprezident konzistória a Anna Wrzesinska, zahraničná referentka ECAV Poľsko
- biskup Péter Kondor (biskup južného dištriktu ECAV v Maďarsku) a Annamária Buda, riaditeľka oddelenia diakonie v Maďarsku
- biskup Sliezskej cirkvi evanjelickej a.v. Tomáš Tyrlik s riaditeľkou Sliezskej diakonie Zuzanou Filipkovou

- synodný senior Pavel Pokorný za Českobratskú cirkev evanjelickú a zástupca riaditeľky diakonie Štepán Brodský
- biskup Michael Chalupka (Evanjelickej cirkvi a. v. v. Rakúsku) spolu s jeho osobným tajomníkom Stefanom Haiderom
- Pétur Thorsteinsson, výkonný riaditeľ programu: Nádej pre východnú Európu (Hoffnung für Osteuropa) – diakonia Württemberg a saský biskup Tobias Bilz a jeho osobný tajomník Holger Treutmann.

3.12.2024: Otvorenie konferenčného a misijného centra maďarskej Evanjelickej cirkvi v Tornali

Slávnostnej ceremónie sa zúčastnili generálny biskup Ivan Elko, biskup ZD ECAV Ján Hroboň, tajomníčka pre zahraničie Michaela Nickel a Viktória Lisáková, seniorka Rimavského seniorátu.

Prehľad schválených a podporených projektov nemeckými partnermi za rok 2024

Program **Hoffnung für Osteuropa** (Nádej pre východnú Európu, HfO) podporil v roku 2024 projekty v celkovej výške 87 370,-:

1. VD ECAV: Diakonický domov Elim – digitálne vybavenie modlitebne a spoločenskej miestnosti vo výške 4 000,- €,
2. ZD ECAV: Festival chrámovej piesne Nitra 2024 vo výške 3 000,- €,
3. CZ Zemianske Kostoľany: Detský muzikál dostupný pre všetkých vo výške 870,- €,
4. KOS – EMŠ Sovičky v Košiciach: Podpora činnosti, aktivít a materiálno-technického vybavenia EMŠ vo výške 5 000,- €,
5. KOS – ŠEMŠ Za rúčky v Košiciach: Podpora činnosti, aktivít a materiálno-technického vybavenia EMŠ vo výške 8 000€,
6. LOS: Zvýšenie kapacity EMŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti SP LOS ECAV na Slovensku vo výške 5 000,- €,
7. ECAV: Teologická konferencia 2024 vo výške 6 000,- €,
8. VD ECAV: Misijné dni Východného dištriktu vo výške 10 000,- €,
9. ECAV: Evanjelickej spevník pre nevidiacich vo výške 3 000,- €,
10. VD ECAV: Dištriktuálny deň VD 2025 vo výške 4 000,- €,
11. VD ECAV: Misijné dni VD ECAV 2025 vo výške 7 500,- €,
12. ZD ECAV: Rozprúdime senioráty 2025 – 2026 vo výške 10 000,- €,
13. ZD ECAV: Dištriktuálny deň 2025 – Patríme do jednej rodiny vo výške 5 000,- €,
14. ECAV: Športové hry študentov evanjelických gymnázií vo výške 4 000,- €,
15. VD ECAV: Pletieme pomoc pre Ukrajinu (Centrum Spletínia) vo výške 12 000,- €.

Evanjelickej cirkvi v strednom Nemecku (EKM) podporila projekty našej cirkvi v celkovej výške 17 929,- eur.

Jednalo sa o nasledovné projekty:

1. VD ECAV: Poznávanie Luthera a Stretnutie kresťanov vo výške 5 000,- €,
2. VD ECAV: Historické stretnutie evanjelikov pri Oltárkameni vo výške 2 200,- €,
3. ZD ECAV: Stretnutie kresťanov 2024 vo Frankfurte nad Odrou vo výške 3 000,- €,
4. ZD ECAV: Misijné dni 2024 vo výške 4 500,- €,
5. CZ Cerovo: Zaoštaranie počítača a tlačiarne pre CZ vo výške 424,- €,
6. CZ Prešov: Po stopách Dr. Martina Luthera vo výške 2 805,- €.

Celková výška finančnej podpory (25 000,- €) od partnerskej organizácie **Gustav-Adolf-Werk** bola rozdelená medzi tieto projekty:

1. ECAV: Nové vchodové dvere na budove GBÚ vo výške 4 500,- €,
2. CZ Drienovo: Oprava okien na kostole vo výške 5 500,- €,
3. VD ECAV: Zateplenie a oprava fasády Janoškovho domu vo výške 15 000,- €.

Partnerská organizácia **Martin-Luther-Bund** podporil v roku 2024 nasledovné projekty:

1. EMC: Samaritáni-Plus – linka pomoci pre ordinovaných v ECAV na Slovensku vo výške 2 000,- €,
2. EMC: Škola cirkevných hudobníkov vo výške 2 000,- €.

Spolok evanjelických cirkevných hudobníkov v Bavarsku podporilo projekt EMC „Škola cirkevných hudobníkov“ vo výške 3 000,- €.

Nemecký národný výbor Svetového luteránskeho zväzu v Hannoveri finančne podporil obnovu okien na GBÚ vo výške 20 000,- €.

ECAV v Bavorsku podporila offerou z pôstneho zbierkového podujatia Fastenaction 2024 zamestnanie pracovníka GBÚ pre mládežnícku misiu (mzda, réžia/cestovné, lokálna programová činnosť) na obdobie august 2024 – august 2026, vo výške 80 000,- €.

Saský farársky spolok v rámci jeho Fondu solidarity ponúkol aj tento rok dovolenky pre zamestnancov ECAV. Vďaka Zboru biskupov sa zúčastnili:

- Ekumenického spoločenstva v mestách Lipsko a Gohrisch Slávka Danielová s deťmi a Ján Hruška s manželkou,
- pobytu v Lubmine Branislav Kováč s rodinou,
- pobytu v Rathene v Saskom Švajčiarsku Stanislav Grega s rodinou a Peter Mihoč s rodinou,
- pobytu v Graal – Müritz Ján Hroboň a Ivan Boženík s rodinou.

Pre ECAV na Slovensku bolo v roku 2024 z Núdzového fondu Saského farárskeho spolku k dispozícii 3000,- € na individuálne, mimoriadne núdzové situácie farárov a farárov. Zbor biskupov rozdelil túto sumu medzi 4 farárov, 6 farárov a 2 farárske manželské páry.

17.2 Zahraničné vzťahy a pracovno – partnerské kontakty ECAV na Slovensku – anglicky hovoriace zahraničie a slovenská evanjelická menšina

Medzinárodné organizácie:

Svetový luteránsky zväz (SLZ)

18.1.2024 – Svetový luteránsky zväz zorganizoval online konzultáciu pre predstaviteľov evanjelických cirkví z krajín, ktoré poskytujú pomoc utečencom z Ukrajiny, predovšetkým z krajín susediacich s Ukrajinou. Téma konzultácie bola „Obhajoba ľudských práv v súvisi s vojnou na Ukrajine a úloha cirkví“. Za ECAV sa zúčastnili: Ivan El'ko, Peter Mihoč, Ľubica Szabóová Vysocká, Ľudmila Martičková, Eva Guldánová

31.1.2024 – online porada predstaviteľov SLZ a ECAV ohľadom pokračovania podpory cez projekty SLZ v súvislosti s pomocou ECAV utečencom pred vojnou na Ukrajine.

12.2.2024 – v rámci procesu prebiehajúceho v Svetovom luteránskom zväze o vzájomnej zodpovednosti cirkví, ktoré sú v SLZ v spoločenstve, sa brat gen. biskup Ivan El'ko a Eva Guldánová zúčastnili procesu načúvania členským cirkvám zo strany SLZ. Online stretnutie prebehlo formou štruktúrovaného interview, ktoré so zástupcami našej cirkvi viedol v mene SLZ Rev. Mika Pajunen.

1. - 6.5.2024, Phnom Penh, Kambodža – Tréning poslov mieru (Peace Messengers Training) organizovaný SLZ pre mladých ľudí. ECAV nominovala Simonu Sečanskú, SLZ ju však nevybral.

Jún 2024 – Rada Svetového luteránskeho zväzu zvolila Evu Guldánovú za členku evanjelickej skupiny, ktorá bude v nasledujúcom období viesť medzinárodný ekumenický dialóg medzi SLZ a Svetovým letničným spoločenstvom (Pentecostal World Fellowship). Témou tohto dialógu medzi evanjelikmi a letničnými kresťanmi v jeho aktuálnej 2. fáze je „Bohoslužba a formácia“.

7.-11.10.2024 – Inštitút pre ekumenický výskum v Štrasburgu pripravoval webinár „Štúdium ekumenizmu v Štrasburgu“. Za ECAV sa mali webinára zúčastniť Jana Pabáková a Pavel-Andrei Prihracki. Zo zdravotných dôvodov na strane organizátorov bol webinár zrušený.

8.-11.10.2024, Praha – Európske regionálne stretnutie Svetového luteránskeho zväzu, téma: „Evanjelická cesta v meniacej sa Európe“. ECAV zastupovali generálny biskup Ivan El'ko a za mladých Samuel Moric, študent EBF UK.

Október 2024 - Eva Trepáčová a Eva Guldánová sa zúčastnili webinárov ohľadom tvorby projektov SLZ.

[11.11.2024](#) – v Košiciach sa konala medzinárodná Konferencia k 25. výročiu podpísania Spoločného vyhlásenia k učeniu o ospravedlnení. Hlavným rečníkom bol Mons. John A. Radano z USA. Video pozdrav poslala aj generálna tajomníčka SLZ Anne Burghardt. SLZ konferenciu tiež finančne podporil.

[20.11.2024](#) – Svetový luteránsky zväz zorganizoval online modlitbu za Ukrajinu pri príležitosti 1000 dní od vypuknutia konfliktu.

[28.-29.11.2024](#) – na GBÚ ECAV hostila seminár SLZ s názvom „Seminár na posilnenie schopností v oblasti obhajoby ľudských práv“. Zúčastnilo sa ho 12 zástupcov cirkevných zborov ECAV, Evanjelickej diakonie, a Ekumenickej pastoračnej služby, ktorí sa angažujú v podpore ukrajinských utečencov, vrátane generálneho biskupa Ivana El'ka a biskupa ZD Jána Hroboňa. Seminár viedli odborníci na ľudské práva z ústredia SLZ Rebekka Meissner a Fabian Wilches.

[2. - 4.12.2024](#), Viedeň, Rakúsko – konzultácia SLZ v kontexte vojny na Ukrajine na tému “Churches reflecting together: Peace, Justice and Reconciliation in Times of War”. ECAV zastupovali biskup VD Peter Mihoč a Emília Mihočová.

Prezentácie o činnosti SLZ:

Eva Guldánová prezentovala o medzinárodných ekumenických dialógoch SLZ:

[15.1.2024](#) – SPK BAS, téma „Večera Pánova - ekumenický dialóg medzi evanjelikmi a katolíkmi“

[8.4.2024](#) – DPK ZD, téma „Večera Pánova - ekumenický dialóg medzi evanjelikmi a katolíkmi“

[7.10.2024](#) – SPK ZVS a TUS, téma „Cesta katolíkov a evanjelikov od konfliktu k spoločenstvu v kontexte 25.výročia Spoločného vyhlásenia k učeniu o ospravedlnení“

Projekty a finančná podpora od SLZ:

- Projekt EMC 2023 - 2025 – druhý rok projektu. Zo SLZ sme v dvoch splátkach dostali spolu 25 400,- €, príspevok ECAV 6526,64 €. Vyčerpalo sa 34 607,52 €.
- Dvaja koordinátori pre pomoc v súvislosti s vojnou na Ukrajine a na to nadväzujúce projekty a aktivity (Ľudmila Martičková, Bevan Stein). Projekt pre koordinátorku Ľudmilu Martičkovú ukončený k 30.6.2024.
- Projekt mladých ľudí so zameraním na klimatickú spravodlivosť a ochranu Božieho stvorenia - Evanjelicke lýceum v Bratislave získalo 2000,- € na projekt „[Mosty k budúcnosti](#)“, ktorý prebehol na jeseň 2024, bol s medzinárodnou a ekumenickou účasťou, a bol súčasťou celosvetovej iniciatívy „Čas stvorenia“.
- Príspevok 500,- € na medzinárodnú ekumenickú Konferenciu k 25. výročiu podpísania Spoločného vyhlásenia k učeniu o ospravedlnení, ktorú [11.11.2024](#) v Košiciach zorganizoval Ekumenický výbor ECAV, Ekumenické spoločenstvo cirkví a náboženských spoločností na území mesta Košice a Teologická fakulta KU v Košiciach.
- 27.12.2024 sme online podali Žiadosť o 2. fázu projektu EMC na roky 2026-2028 vo výške 149 745,- €.
- [Štipendia SLZ](#): na jeseň 2024 ECAV podporila žiadosť o štipendium SLZ dvoch uchádzačov. Na jar 2025 SLZ rozhodol o udelení štipendia jednému z uchádzačov – študentovi EBF UK Milošovi Jackovi.

Členský príspevok ECAV v SLZ za rok 2024 bol 9 392,- €

Svetová rada cirkví (SRC)

[13. - 19.11.2024](#), Manila, Filipíny – Stretnutie Komisie Svetovej rady cirkví (SRC) „Mladí ľudia v ekumenickom hnutí“. ECAV na stretnutí reprezentoval Andrej Lacko, ktorý bol do Komisie zvolený v roku 2023.

Členský príspevok ECAV v SRC za rok 2024 bol 2 764,- Euro

Konferencia európskych cirkví (CEC)

13.6.2024 – online výročné Valné zhromaždenie Konferencie európskych cirkví. ECAV zastupoval Pavel – Andrei Prihracki.

7. – 10.7.2024, Malaga, Španielsko – Konferencia európskych cirkví (CEC) zorganizovala 11. Letnú školu o ľudských právach na tému „Bezpečnosť, finančná, politická a legislatívna ochrana bohoslužobných miest a kultúrneho dedičstva“. ECAV na podujatie nevyslala zástupcu.

September 2024 – Konferencia európskych cirkví poslala ECAV posolstvo sústrasti a solidarity v kontexte s ničivými záplavami.

9. – 11.12.2024, Varšava, Poľsko – Európska konzultácia o spravodlivom mieri, zorganizovala ju Konferencia európskych cirkví v spolupráci z Poľskou ekumenickou radou. ECAV zastupoval a príspevok predniesol biskup VD Peter Mihoč.

Aktualizácia Ekumenickej charty

4.9.2024 – Konferencia európskych cirkví spolu s Radou európskych biskupských konferencií zorganizovala webinár k prebiehajúcemu procesu aktualizácie dokumentu „Ekumenická Charta“. Za ECAV sa ho zúčastnilo niekoľko členov Ekumenického výboru.

19.11.2024 zorganizoval Ekumenický výbor ECAV online verejnú diskusiu o novom návrhu Ekumenickej charty. Koncom decembra 2024 poslala ECAV pracovnej skupine, ktorá pripravila nový návrh Ekumenickej charty, návrhy, podnety a poznámky k návrhu aktualizovaného znenia Charty.

Členský príspevok ECAV v CEC za rok 2024 bol 2 220,- €

Spoločenstvo protestantských cirkví v Európe (CPCE/GEKE)

11. – 12.1.2024 – Spoločenstvo protestantských cirkví v Európe zorganizovalo online vzdelávanie. Jeho obsahom bola história Spoločenstva od Leuenerskej zmluvy cez významné míľniky, prehľad práce CPCE – hlavné teologické dokumenty a procesy, ekumenické vzťahy, organizačná štruktúra, stratégia a plánované Valné zhromaždenie v Sibiu. Za ECAV sa online vzdelávania zúčastnili: Magdaléna Činčurová, Jana Pabáková, Pavel – Andrei Prihracki, Eva Guldánová, a Adrian Kacian.

11. – 15.3.2024, Praha – stretnutie regionálnych skupín Spoločenstva protestantských cirkví v Európe (CPCE), konzultácia na tému „Cirkev a demokracia“. ECAV zastupovala Katarína Hudáková.

2. – 4.5.2024, Budapešť, Maďarsko – prípravné regionálne stretnutie delegátov na Valné zhromaždenie Spoločenstva protestantských cirkví v Európe (CPCE). ECAV zastupovala Eva Guldánová, ktorá bola na VZ CPCE v Sibiu delegátkou ECAV. VZ CPCE predchádzal aj prípravný online tréning, ktorý sa uskutočnil v apríli.

25.8. - 2.9.2024, Sibiu, Rumunsko – Oslavy 30. výročia ordinácie žien v ECAV v Rumunsku a 9. Valné zhromaždenie Spoločenstva protestantských cirkví v Európe. Témou VZ bolo „Vo svetle Kristovom – povolání k nádeji“. Delegátkou ECAV bola Eva Guldánová, ktorá bola tiež v tíme, ktorý viedol pracovnú skupinu týkajúcu sa činnosti CPCE v nasledujúcom období v oblasti „Teologicko-dogmatickej práce CPCE“. VZ zvolilo E. Guldánovú za členku 13-člennej Rady CPCE, ktorá je riadiacim orgánom CPCE do ďalšieho Valného zhromaždenia.

ECAV zastupoval na VZ CPCE tiež Andrej Lacko, ktorý viedol tím stewardov a stewardiek.

Spoločenstvo protestantských cirkví v Európe má raz mesačne online stretnutie pre zástupcov členských cirkví, ktorí majú na starosti medzinárodné a/alebo ekumenické vzťahy. Cieľom stretnutí je pravidelné informovanie o práci CPCE, kontakt ústredia CPCE a členských cirkví a vzájomná výmena medzi predstaviteľmi členských cirkví navzájom. Eva Guldánová sa týchto online stretnutí pravidelne zúčastňovala.

Členský príspevok ECAV v CPCE za rok 2024 bol 315,- €

Európska sieť nemocničných kaplánov (ENHCC)

10. – 14.4.2024, Praha – Konzultácia Európskej siete nemocničných kaplánov (ENHCC) na tému: „Being a Healthcare Chaplain: Remaining present and engaged in a fragile world.“ ECAV zastupovala Patrícia Sára Šimková.

Členský príspevok ECAV v ENHCC za rok 2024 bol 100,- €

Asociácia európskych luteránskych besiedok (ELSA)

2. – 4.9.2024 – na GBÚ sme hostovali zasadnutie Rady Asociácie európskych luteránskych besiedok (ELSA), ktorej členkou je Eva Trepáčová.

Členský príspevok ECAV v ELSA za rok 2024 bol 50,- €

Oikosnet

2. – 5.10.2024, Varšava, Poľsko – Valné zhromaždenie Siete Oikosnet – siete kresťanských akadémií a laických centier, vzdelávacích inštitúcií cirkví v Európe. Téma VZ: „Cirkvi a výzvy občianskej spoločnosti“. ECAV na VZ nevyslala zástupcu.

Oikocredit

K 1.1.2024 bolo ukončené členstvo ECAV v organizácii Oikocredit. Oikocredit vrátil ECAV investície spolu s dividendami vo výške 1 341,63 €.

Partnerské cirkvi:

Evanjelická luteránska cirkev v Amerike (ELCA)

9. – 10.1.2024 – boli naplánované interview so záujemcami o pozície vedúcich na letných táboroch ELCA v USA na leto 2024. V roku 2024 sa do tohto programu neprihlásil žiaden záujemca.

8.2.2024 – Konzultácia pre zástupcov našich cirkevných škôl a koordinátorov programu hosťujúcich amerických lektorov z ELCA, okrem zástupkyň ELCA (Rachel Eskesen, Naomi Sveholm) a GBÚ (Ivan El'ko, Eva Guldánová), sa jej zúčastnilo 10 zástupcov zo 6 našich cirkevných škôl. Konzultácia prebehla online.

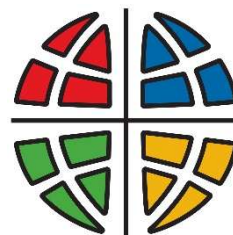
23. – 25.2.2024 – navštívila Bratislavu Rev. Bridget Gautieri, koordinátorka ELCA Centra vo Wittenbergu. Stretla sa s ňou Eva Guldánová, ktorá je predstavila ECAV a jej službu.

Február 2024 – ELCA zaslala ECAV list s vyjadrením solidarity, podpory a ocenenia obetavej pomoci a služby v kontexte 2. výročia vojny na Ukrajine.

3. – 10.4.2024 – Slovensko navštívila biskupka Wilma Kucharek, biskupka Slovenskej synody Zion ELCA, spolu so skupinou biskupov a biskupiek Regiónu 7 ELCA. Cieľom návštevy bolo oboznámiť sa so službou evanjelikov na Slovensku a tiež s históriou a kultúrnym bohatstvom našej krajiny. 4.4.2024 ich sprevádzala Eva Guldánová. 9.4.2024 ich na GBÚ ECAV prijal generálny biskup Ivan El'ko v sprievode E. Guldánovej.

17.5.2024 – návšteva z ELCA v kontexte pomoci Ukrajine a podpory EMC. Slovensko navštívili Rachel Eskesen a Subhashis Roy. K delegácii z ELCA sa pripojili aj pastor Bratislavského medzinárodného cirkevného zboru (BIC) Aaron Fuller s manželkou Kelly. Na GBÚ ich prijal biskup Ivan El'ko. ECAV na stretnutí zastupovali tiež Eva Guldánová, Matej Oráč, a Ľudmila Martičková. Témy: Ukrajina – dnešné potreby na Slovensku, EMC – prezentácia aktivít podporených ELCA, linka pomoci Samaritáni.

9. – 16.6.2024 – návšteva Slovenska skupiny študentov s farárom Rayom Rankerom z ELCA univerzitného pastoračného centra na Univerzite v Marylande v USA. Návštevu po rôznych miestach dôležitých z hľadiska histórie a súčasnej služby našej cirkvi a tiež prírodného a kultúrneho bohatstva našej krajiny sprevádzala tajomníčka pre zahraničie Eva Guldánová.

11. – 27.7.2024, USA – ELCA Národné zhromaždenie mladých v USA. Naša partnerská Synoda Metro Washington DC pozvala a hosťovala 1 mládežníčku z ECAV – Ninu Mihočová.

9. – 18.8.2024 – na GBÚ orientačný kurz pre lektorov ELCA

Projekty a finančná podpora od ELCA:

- Pokračoval projekt EMC podporený na roky 2023 - 2025 od ELCA jednorazovým darom vo výške 20 000,- USD (18 538,45 Euro), ktorý sme obdržali v roku 2022. Od začiatku projektu do konca roka 2024 sa vyčerpalo 6 660,- Euro.
- 25.7.2024 sme odoslali ELCA vypracovaný návrh projektu EMC „Samaritáni Plus – Program podpory duševného zdravia služobníkov v ECAV“. Na jeho základe nás ELCA pozvala podať si žiadosť o podporu projektu cez online portál ELCA Grant Maker. Obsiahlu žiadosť sme odoslali 22.10.2024. Projekt vo výške 15 000,- USD na roky 2025 - 2027 (5 000,- USD ročne) bol schválený začiatkom februára 2025.
- Štipendiá ELCA: na jeseň 2024 ECAV podporila žiadosť o štipendium ELCA troch uchádzačiek. ELCA by mala rozhodnúť o udelení štipendií v máji – júni 2025.

Celoročné služby misionárskej podpory ELCA na Slovensku:

- Program CET (ELCA Central Europe Teachers Program) – lektori na evanjelických cirkevných školách. Program koordinovala Naomi Sveholm z ELCA, pôsobiaca na Evanjelickom lýceu v Bratislave.
- Medzinárodný cirkevný zbor v Bratislave (BIC) – BIC vedie farár z ELCA Aaron Fuller, jeho manželka Kelly koordinuje program ELCA „Mladí ľudia v misii vo svete“ pre región strednej Európy (predovšetkým Maďarsko). Na Slovensku už niekoľko rokov tento program nie je implementovaný.

Diecéza Härnösand Švédskej evanjelickej cirkvi

20. – 22.9.2024, Uppsala, Švédsko – Ordinácia novej biskupky našej partnerskej diecézy Härnösand zo Švédskej evanjelickej cirkvi - Teresie Derlén. ECAV zastupovali biskup VD Peter Mihoč, Emília Mihočová, a Eva Guldánová.

Leto 2024 – mladí zo Švédska sa zúčastnili na SEMfeste

5. – 6.12.2024 – návšteva Johanna Norda z diecézy Härnösand zo Švédskej evanjelickej cirkvi. Po týždennom Erasmus pobyte na Evanjelickom gymnáziu v Banskej Bystrici navštívil v sprievode E. Guldánovej Múzeum Lutherovej reformácie na Slovensku a historické centrum Bratislavy, na spoločnej večeri sa stretol s biskupom Ivanom Elkom.

Evanjelická cirkev augsburského vyznania v Poľsku

Máj 2024 – Predsedajúci biskup Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v Poľsku Rev. Jerzy Samiec zaslal generálnemu biskupovi Ivanovi Elkovi a celej Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku bratský list s vyjadrením podpory a solidarity v kontexte atentátu na premiéra Slovenskej Republiky.

Ďalšie kontakty:

7.2.2024 – sme na GBÚ hosťovali skupinu študentov s ich pedagógom z Kresťanskej vzdelávacej akadémie v Holandsku, ktorí následne navštívili rôzne miesta na Slovensku. Eva Guldánová sa so skupinou stretla a odovzdala pozdravy v mene ECAV na nedeľných anglických službách Božích 11.februára 2024 v Malom kostole v Bratislave.

19. – 24.4.2024, Monte Carlo, Monako – generálny biskup Ivan Elko navštívil Anglikánsky kostol Sv. Pavla v Monte Carlo, Monako, kde pri príležitosti osláv 100. výročia bol slávnostným kazateľom.

10.5.2024 – na BÚ VD v Prešove sa s biskupom Petrom Mihočom, koordinátorom EMC Matejom Oráčom, tajomníčkou pre zahraničie Evou Guldánovou, a tajomníkom biskupa VD Marekom Cingeľom stretol redaktor amerického protestantského časopisu „The Christian Century“ Dr. Marc Loustau, ktorý s nimi viedol

interview s cieľom napísať článok o EMC, linke pomoci Samaritáni, a pomoci, ktorú poskytuje ECAV v súvislosti s vojnou na Ukrajine.

20. – 23.5.2024, Rumunsko – generálny biskup Ivan Elko navštívil biskupa Zoltána Adorjaniho a Evanjelickú luteránsku cirkev v Rumunsku, ktorej súčasťou je aj slovenský seniorát v Nadlaku.

22. – 23.6.2024 – zahraniční hostia na Evanjelickom dni v Ružomberku

September 2024 – na Slovensko prišla delegácia Vysokého prezidentského výboru pre záležitosti cirkví Palestínskeho štátu. Prostredníctvom Ambasády Palestíny v Bratislave žiadali o stretnutie. Stretnutie malo nejasné pozadie a účel a generálny biskup sa ho preto nezúčastnil.

18. Ekumenická spolupráca

V niektorých otázkach strategického významu nevystupuje ECAV sama, ale vystupuje v rámci ERC a spolupracuje s najväčšou cirkvou na Slovensku – s katolíckou cirkvou, resp. s KBS. Takáto vzájomná spolupráca a podpora prebiehala pri niekoľkých témach.

Tak, ako v r. 2023, tak i počas celého r. 2024 pokračovalo vyjednávanie biskupa GKC Milana Lacha (za KBS) a Ivana Elka (za ERC) s predstaviteľmi Ministerstva zdravotníctva, resp. s predstaviteľmi asociácií štátnych a súkromných nemocníc, ohľadom možnosti štandardizovať duchovnú službu v nemocniciach a sociálnych zariadeniach. Pripomínáme, že prvá iniciatíva v tomto smere vznikla už v r. 1996 a túto agendu sa z nepochopiteľných dôvodov odvtedy nepodarilo presadiť. Poznamenávame, že 16.4.2025 bolo podpísané memorandum medzi Ministerstvom zdravotníctva, oboma asociáciami nemocníc, KBS a ERC o štandardizovaní duchovnej služby v nemocniciach. Zároveň by mal byť v júni 2025 do parlamentu predložený návrh zákona, ktorý bude túto otázku riešiť komplexne.

V r. 2024 pokračovalo špeciálne vzdelávanie pre duchovných rozličných cirkví, ktorí by chceli svoju službu viac zamerať na pastorálnu službu v nemocniciach a sociálnych zariadeniach. Vzdelávanie prebiehalo na Jesseniovej lekárskej fakulte UK v Martine, diaľkovou formou (1 rok, 11 celodenných vzdelávaní). Účastníci si ho hradia sami a aj takýmto spôsobom si zvyšujú svoju kvalifikáciu a pastorálnu odbornosť. Za ECAV sa v akad. roku 2024/2025 do neho prihlásili traja duchovní, ktorým dal Zbor biskupov odporúčanie.

Vo februári 2024 dostala ERC výzvu od Ministerstva zdravotníctva ku spolupráci na príprave Národného projektu "Multidisciplinárna pomoc rodičom s dieťaťom s rizikovým alebo neštandardným vývinom v ústavných zdravotníckych zariadeniach". V rámci neho vo vybraných nemocniciach so špeciálnymi oddeleniami vznikajú intervenčné tímy, kde okrem iných odborníkov pôsobia aj duchovní. Títo prešli špeciálnym školením, sú zamestnaní na 10% úväzok z projektových zdrojov a urobili záväzok k dlhodobej spolupráci a k pohotovosti, ak by vznikla intervenčná situácia. Bolo treba obsadiť 24 nemocníc, obsadenie malo byť konfesijné i jazykovo rôznorodé a malo rešpektovať charakter regiónov (napríklad väčšinovo pravoslávno – gréckokatolícke, alebo maďarsky hovoriace regióny). Svojich kandidátov ponúкло 9 cirkví. Informáciu s výzvou dostali i všetci duchovní ECAV. Naša cirkev napokon obsadila miesto v nemocniciach v Martine (Slávka Danielová), Lučenci (Mária Hroboňová, resp. Ľudovít Hroboň), Trnave (Kristián Kostecký) a Trenčíne (Jaroslav Jurko).

Počas roka 2024 prebiehalo úsilie o novelizáciu zákona č. 370/2019 Zb. o finančnej podpore činnosti cirkví a náboženských spoločností. Za ECAV/ERC sa v ňom angažovala gen. dozorkyňa Renáta Vinczeová. Výsledkom bola jesenná novelizácia zákona, ktorou sa vyriešil najväčší problém – väzba navyšovania štátnej dotácie na zvyšovanie minimálnej mzdy.

Tak isto sa gen. dozorkyňa Renáta Vinczeová, resp. predsedníctvo ECAV angažovalo pri snahe o vyňatie cirkví z počtu tých, na ktorých sa vzťahuje povinnosť platiť transakčnú daň. V tomto smere bolo podniknutých niekoľko iniciatív, zatiaľ bezvýsledne.

19. Styk so štátom, verejnými inštitúciami a samosprávami

Je úlohou členov predsedníctva ECAV, aby formálne i neformálne komunikovali s predstaviteľmi štátu, verejných inštitúcií a samospráv, predkladali im požiadavky a návrhy ECAV, hájili jej záujmy a snažili sa vytvárať priestor pre jej efektívnu službu a svedectvo.

V rámci tejto misie boli v r. 2024 okrem množstva príležitostných stretnutí so zdvorilostným obsahom uskutočnené tieto oficiálne pracovné rokovania a stali sa tieto najvýznamnejšie protokolárne udalosti:

- Návšteva predsedníctva ECAV u ministerky kultúry Martiny Šimkovičovej, 9.1.2024 (riaditeľ cirkevného oddelenia Radovan Číkeš) – predstavenie sa novej ministerke, požiadavka novelizovať zákon č. 370/2019 o finančnej podpore činnosti cirkví.
- Návšteva gen. biskupa u ministra vnútra Matúša Šutaja – Eštoka, 16.1.2024 (Viktor Sabo, Milan Petrula) – predstavenie sa novému ministrovi, podpora pre službu duchovných v policajných zložkách.
- Novoročné stretnutie predsedníctva ECAV s primátorom Bratislavy Matúšom Vallom 22.1.2024 – príspevok cirkví k vytváraniu mestskej komunity.
- Novoročné stretnutie gen. biskupa/predseda ERC s prezidentkou Zuzanou Čaputovou, 22.1.2024 – služba cirkví v r. 2023, vysvetlenie potreby novelizovať zákon č. 370/2019 o finančnej podpore činnosti cirkví.
- Návšteva gen. biskupa/predseda ERC u náčelníka Generálneho štábu Daniela Zmeka, 19.2.2024 (Viktor Sabo) – podpora pre službu duchovných v Armáde SR.
- Prijatie predsedníctva ECAV primátorom Ružomberka Ľubomírom Kubáňom, 8.3.2024 – podpora mesta Ružomberok pre konanie Evanjelického dňa 2024.
- Prijatie poslancov NR SR Ondreja Prostredníka a Mariána Čaučíka generálnym biskupom, 29.4. – informácia o pripravovanom zákone o minovládnych organizáciách
- Rokovanie generálneho biskupa so splnomocnencom vlády pre sociálny dialóg Vladimírom Faičom, 14.5.2024 – podpora štátu pre cirkevné zariadenia, kde žijú ukrajinskí utečenci.
- Účasť predsedníctva ECAV a príhovor generálneho biskupa/predseda ERC na inaugurácii prezidenta Petra Pellegriniho, 15.6.2024. Stretnutie predsedníctva ECAV s ministrom financií Ladislavom Kamenickým na slávnostnom raute – vyňatie cirkví spod režimu platenia transakčnej dane.

Ľubomírom Kubáňom, 22.6.2024.

- Podpísanie Deklarácie k rozvoju celospoločenského dialógu za ERC/ECAV Ivanom El'kom, vznik Stálej konferencie celospoločenského dialógu, 22.8.2024.

▪ Oficiálna účasť Ivana El'ka, Petra Mihoča a Viktora Saba na slávnostiach 80. výročia SNP v Banskej Bystrici, 29.8.2024 – slávnostný prejav Viktor Sabo.

- Rokovanie gen. biskupa/predseda ERC so splnomocnencom vlády pre sociálny dialóg Vladimírom Faičom, 26.9.2024 – vyňatie cirkví spod režimu platenia transakčnej dane.

▪ Účasť gen. biskupa na zasadnutí Stálej konferencie celospoločenského dialógu, 3.10.2024 – téma: zahraničná hospodárska politika Slovenska. Rokovanie gen. biskupa/predseda ERC so splnomocnencom vlády pre sociálny dialóg Vladimírom Faičom – vyňatie cirkví spod režimu platenia transakčnej dane.

▪ Účasť gen. biskupa na zasadnutí Stálej konferencie celospoločenského dialógu, 13.11.2024 – téma: slovenské školstvo, prezentácia podkladov, pripravených predsedom Školského výboru. Rokovanie s ministrom školstva

Tomášom Druckerom – praktické potreby cirkevných škôl a býv. ministrom MIRRI Richardom Rašim – pomoc pre zariadenia s ukrajinskými utečencami.

Ďalšie rokovania, a to predovšetkým s ministrom zdravotníctva Kamilom Šaškom, predstaviteľmi Ministerstva zdravotníctva a predstaviteľmi asociácií súkromných a štátnych nemocníc, ohľadom štandardizácie duchovnej služby v nemocniciach a sociálnych zariadeniach, absolvoval Ivan Eľko ako predseda ERC spoločne s povereným biskupom za KBS Milanom Lachom, resp. podpredsedom ERC Jánom Szöllösom. Ich zoznam je uvedený v dokumente „Udalosti a podujatia Ekumenickej rady cirkví v Slovenskej republike a aktivity predsedu ERC od Valného zhromaždenia ERC 26.4.2023 do Valného zhromaždenia ERC 30.4.2025“, ktorý bol pripravený predsedom ERC Ivanom Eľkom k Valnému zhromaždeniu ERC dňa 30.4.2025 a je umiestnený na webe ekumena.sk/dokumenty.

Na základe rozvoja komunikácie so splnomocnencom vlády pre sociálny dialóg Vladimírom Faičom, generálny biskup dostával (nie vždy, zvyčajne krátko pred akciou, ale predsa ...) informácie o výjazdových rokovaníach vlády SR do jednotlivých regiónov a o možnosti požiadať o udelenie dotácie vlády na cirkevný projekt, ktorý by sa týkal: rozvoja sociálnej a komunitnej práce cirkvi, zachovania historických pamiatok, alebo zveľaďovania kultúrnych hodnôt. Dotácie mali byť vo výške 5, max. 7 tis. €.

Po obdržaní takejto informácie tajomník generálneho biskupa ihneď kontaktoval príslušného seniora – seniorku v regióne, kde sa zasadnutie vlády konalo. Bolo už iba na nich – regionálnych vodcoch cirkvi, ktorý projekt vyberú. Pripraviť žiadosť vo veľmi krátkom čase nebývalo jednoduché, ale napriek tomu sa v r. 2024 podarilo po tejto line získať dotácie pre CZ Zemianske Kostoľany (Prievdza), Veľké Leváre a Modra – Kráľová. Podporu získali i ďalšie cirkevné zbory, ktoré však postupovali po vlastnej linke. Toto úsilie o sprostredkovanie podpory pokračovalo aj v r. 2025.

Do tejto časti správy patrí i informácia o zverejnení Vyhlásenia Zboru biskupov ECAV k politickej téme – k novelizácii Trestného zákona (11.2.2024), resp. o nebyvalom záujme sekulárnych médií o názory biskupa Petra Mihoča, po jeho kázni na 1. sviatok vianočný 2024 (TV Služby Božie, 25.12.2024).

20. Ústredie Ekumenickej pastoračnej služby

Gen. biskup ako predseda Ekumenickej rady cirkví spoločne s generálnym duchovným Ústredia EPS Viktorom Sabom a riaditeľom Úradu EPS Min. vnútra Milanom Petrulom, absolvoval pastoračnú návštevu evanj. duchovnej Ústredia EPS Júlie Štofánovej v jej vlastnom pracovnom prostredí (5.2.2024, hasiči a policajti Trnava a Senica)

Gen. biskup ako predseda ERC vykonal spoločne s generálnym duchovným Ústredia ERC Viktorom Sabom ekumenickú bohoslužbu a slávnostné uvedenie evanj. duchovných

Ústredia ERC: Ľubomíra Kordoša (prechod zo služby duchovného v Zbore väzenskej a justičnej stráže v Ružomberku, za dekana Akadémie OS Milana R: Štefánika v Lipt. Mikuláši (6.2.2024, Lipt. Mikuláš – Demänová) a Kataríny Zaťkovej, ako duchovnej v armáde - dekanke na Veliteľstve vzdušných síl vo Zvolene (30.4. 2024, Zvolen).

Zbor biskupov komunikoval v r. 2024 s troma evanjelickými duchovnými, ktorí mali úmysel stať sa duchovnými Ústredia Ekumenickej pastoračnej služby. Súhlas so začatím prijímacieho konania dostala iba Lýdia Kordošová – za duchovnú do Finančnej a colnej správy, ktorá v čase udelenia súhlasu bola mimo služby ECAV (neplatené voľno). V r. 2025 úspešne vykonal vstupné testy. Rozhodnutie o zvyšných dvoch bolo presunuté na sept. 2024,

resp. na jún 2026. Medzitým však svoj záujem o službu v Ústredí EPS odvolali, resp. okolnosti im vstup do Ústredia EPS znemožnili.

Zbor biskupov rozumie možnosti a potrebe obsadzovať vytvárajúce sa miesta v Ústredí EPS, avšak nedostatok duchovných bráni automatickému udeleniu súhlasu pre vstup do tejto špeciálnej služby. Zbor biskupov pre najbližšiu budúcnosť volí skôr možnosť zapožičiavania miest ktoré patria ECAV, pre záujemcov z iných cirkví.

21. Súdne spory

21.1 Žaloba Asloz voči ECAV

Asloz zažalovala ECAV za poškodenie dobrého mena, ku ktorému malo dôjsť zverejnením vyhlásenia k inštalácii Predsedníctva ECAV a biskupa ZD, zo dňa 4.3.2019. V texte vyhlásenia sa spomínal aj anonym, vyhrážajúci sa zhromaždeniu bombovým útokom, zlá atmosféra v ECAV a aktivity Asloz. Žalobca tvrdí, že v čitateľovi mohla vzniknúť domnienka, že vyhrážanie sa bombovým útokom má na svedomí Asloz.

V apríli 2023 súd žalobu zamietol. Žalujúca strana sa odvolala. Odvtedy sa neudialo v tomto vyše šesť rokov starom súdnom spore nič nové.

Ilustračné foto: pixabay.com

V prostredí cirkvi kolujú správy o tom, že tento bombový útok bol vymyslený. Uvedme teda, že pôvodca anonymnej hrozby bol napokon políciou vypátraný. Jednalo sa, žiaľ, o psychicky narušeného muža, pôvodom z Tatranského seniorátu. Zomrel pred dvoma rokmi.

Dodajme ešte, že tento šesť rokov starý čin dostal akoby svoju nečakanú aktualizáciu v polovici mája 2024. Doslova všetky zložky slovenskej verejnosti, vrátane predstaviteľov celého politického spektra, ktorí sa po streľbe na premiéra v Handlovej zapojili do verejnej diskusie na tému krajne nezdravej spoločenskej klímy na Slovensku s istým prejavom pokánia deklarovali, že k takémuto činu mohlo dôjsť v dôsledku úpadku politickej kultúry, radikalizácie verejnej diskusie a nebývalej polarizácie spoločnosti. V takejto atmosfére sa skutočne niekto môže dopustiť takéhoto odsúdeniahodného, neprijateľného činu.

Nič iné, iba presne toto isté, čo celá slovenská spoločnosť v máji 2024 uznala, chcelo povedať aj inkriminované vyhlásenie z r. 2019. Dodnes však na súde čelíme žalobe, že článok obvinil konkrétne zoskupenie ľudí. Nie. Článok hovoril všeobecne o otrávenej atmosfére v cirkvi, ktorá dokáže niekoho vyprovokovať aj k zúfalému činu.

21.2 Žaloba piatich duchovných na ECAV, za výšku platov duchovných (v r. 2020)

Siedmi duchovní v roku 2020 adresovali ECAV sťažnosť vo veci nespokojnosti s výškou mzdy. Žiadali mzdu vo výške 1,6 násobku minimálnej mzdy, na čo (podľa ich názoru) majú nárok podľa Zákonníka práce. Piat z nich – Ján Meňky, Jozef Vereščák, Peter Soták, Ľubomíra Mervartová a Eva Juríková - podali žalobu na doplatenie mzdy na ECAV, za obdobie január - október r. 2020. Eva Juríková žalobu neskôr vzala späť. Ľubomíra Mervartová v r. 2022 rozviazala pracovný pomer s ECAV.

ECAV napísala vyjadrenie k žalobám, podľa ktorého cirkev má v zmysle Zákona 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností a tiež aj Zmluvy medzi SR a registrovanými cirkvami právo spravovať si svoje veci sama a vydávať svoje interné predpisy (ktoré nie sú v rozpore so všeobecne záväznými predpismi). Tiež aj podľa § 3 ods. 3 Zákonníka práce pracovnoprávne vzťahy zamestnancov cirkví a náboženských spoločností, ktorí vykonávajú duchovenskú činnosť, sa spravujú týmto zákonom, ak tento zákon, osobitný predpis, medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná,

zmluva uzatvorená medzi Slovenskou republikou a cirkvami a náboženskými spoločnosťami alebo vnútorné predpisy cirkví a náboženských spoločností neustanovujú inak. Cirkev má odmeňovanie stanované vlastnými Zásadami odmeňovania duchovných a platovými tabuľkami.

V marci 2022 pojednával Okresný súd Bratislava III. (dnes Mestský súd Bratislava IV., podobne aj pri nižšie uvedených konaniach) žalobu Jozefa Vereščáka. Zamietol ju v plnom rozsahu. Jozef Vereščák sa odvolal, Krajský súd v Bratislave potvrdil rozsudok Okresného súdu, tj. potvrdil zamietnutie žaloby.

V apríli 2022 pojednával Okresný súd BA III. vo veci žaloby Jána Meňkyho, ktorú zamietol. J. Meňky sa odvolal, Krajský súd v Bratislave potvrdil rozsudok Okresného súdu, tj. potvrdil zamietnutie žaloby.

V novembri 2022 pojednával Okresný súd BA III. vo veci žaloby Petra Sotáka, ktorú sú zamietol. P. Soták sa neodvolal.

Okresný súd Bratislava III. pojednával tiež vo veci žalobu Ľubomíry Mervartovej. Zamietol ju a Ľubomíra Mervartová sa odvolala. Krajský súd rozhodol v jej prospech. ECAV jej na základe rozsudku bola povinná v roku 2024 doplatiť mzdu v sume 2 250,- € (brutto), plus súdne trovy. Zároveň ECAV podala dovolanie na Najvyšší súd SR.

Pre úplnosť uvádzame, že celý tento prípad získal svoje pokračovanie v apríli r. 2025, keď podalo predžalobnú výzvu voči ECAV desať duchovných: Ján Meňky, Jozef Vereščák, Peter Soták, Erika Kaňuchová, Martin Škarupa, Eva Lašáková Škarupová, Eva Juríková, Pavel Černaj, Milan Krivda a Ľuboš Vontorčík (ten rozviazal pracovný pomer s ECAV k 30.6.2024). Evidentne na základe rozsudku krajského súdu v prospech Ľubomíry Mervartovej žiadajú doplatenie mzdy na úroveň 1,6 násobku minimálnej mzdy a to za obdobie január r. 2022 – február r. 2025. V čase písania tejto správy žalobu na ECAV podali Peter Soták, Erika Kaňuchová, Ľuboš Vontorčík, Jozef Vereščák a Pavel Černaj.

21.3 Žaloba Jána Meňkyho na ECAV

ECAV čelila v roku 2021 žalobe Jána Meňkyho. Zažaloval ju o „priznanie nárokov zamestnanca z titulu porušenia zásady rovnakého zaobchádzania v pracovnoprávnom vzťahu“. Ján Meňky bol údajne postihovaný zo strany ECAV za upozorňovanie na závažnú protispoločenskú činnosť, medzi iným aj tým, že bol „vyradený“ z kandidátky na voľbu dištriktuálneho biskupa VD.

Pojednávanie sa na Okresnom súde Bratislava III. konalo dňa 1.2.2022 a v pokračovaní dňa 18.3.2022. Sudca žalobu zamietol v celom rozsahu. Ján Meňky sa odvolal na Krajský súd. Jeho odvolanie bolo v júli 2023 opäť zamietnuté.

Ján Meňky podal dňa 26.10.2023 dovolanie na Najvyšší súd. Ten dňa 20.2.2025 žalobu zamietol a priznal žalovanému (ECAV) náhradu trov konania. Žalujúci Ján Meňky má ešte možnosť podať ústavnú sťažnosť. V čase písania správy nevieme, či tak urobil.

21.4 Žaloba ECAV a Tranoscia voči Asloz – u a štyrom osobám

ECAV a Tranoscus vedú aktívny súdny spor proti Spolku Tranovský (Spolok Lutherus) a trom fyzickým osobám (Ľubomír Turčan, Martina Kováčiková a Zuzana Zimániová), o zdržanie sa neoprávnených zásahov do práv a ochranných známk, obchodného mena, názvu právnickej osoby, zdržania sa nekalosúťažného konania, odstránenia následkov protiprávneho konania, náhradu škody, vydanie bezdôvodného obohatenia a poskytnutie primeraného zadosťučinenia.

Pojednávania na Okresnom súde v Banskej Bystrici sa konali 30.1.2024 a 16.4.2024. Rozsudok ešte nebol vynesený.

21.5 Žaloba ECAV voči bývalým konateľom a účtovníčke Reformaty

Synoda na jeseň 2022 poverila P – ECAV (uzn. 06-01b), konajúce ako jediný spoločník spoločnosti Reformaty, s. r. o., podať žaloby voči všetkým bývalým konateľom Reformaty a účtovníčke Reformaty (Vladimír Daniš, Jaroslav Mlynár, Dagmar Valovičová, Štefan Sabol a Jana Danišová), za spôsobenú škodu spoločnosti tam, kde na základe právneho stanoviska bude reálna šanca na úspech v spore.

Reformaty v priebehu apríla 2023 podala žaloby voči menovaným bývalým konateľom v niektorých nárokoch. Súd rozhodol iba v jednej zo štyroch žalôb, v apríli 2024. Zaviazal Vladimíra Daniša a Jaroslava Mlynára na zaplatenie sumy 6.725,40 € a na náhradu trov konania. Voči Jane Danišovej konanie zastavil. Voči Dagmar Valovičovej a Štefanovi Sabolovi žalobu zamietol a spoločnosť Reformaty zaviazal, aby im uhradila vzniknuté trovy konania. Vladimír Daniš a Jaroslav Mlynár sa voči rozsudku odvolali. Ďalšie informácie ohľadom vývoja veci nie sú známe. Zvyšné tri žaloby neboli ešte otvorené.

21.6 Žaloby podané Reformatou voči nájomníkom

Reformaty v r. 2024 viedla dve súdne konania, vyplývajúce zo správy majetku ECAV. Išlo o neplnenie si povinností, vyplývajúcich z nájomnej zmluvy – neplatenie nájomu (ECAV vs. Didek a ECAV vs. Vaculčík). Konania nie sú ešte uzavreté.

22. EIS a HVPS

EIS - Elektronický informačný systém má komplexne prepojiť agendy cirkevných zborov a jednotlivých vyšších úrovní COJ ECAV.

GP svojim uznesením 180-7/2023 zaviazalo všetky COJ ECAV, s účinnosťou od 1.1.2024 vyplňať všetky štatistické výkazy výlučne v informačnom systéme EIS – modul Štatistika. EIS teda nahradil predošlý systém Maurit, ako hlavný systém pre zber koncoročných štatistík COJ v ECAV. Prvý zber takýchto štatistických údajov bol v EIS vykonaný teda na začiatku roka 2024. Zatiaľ posledný zber štatistických údajov bol vykonaný začiatkom roka 2025.

Nadalej sú priebežne opravované drobné chyby a nedostatky, ktoré sa občas pri používaní systému objavujú a ich postupné odstraňovanie zabezpečuje firma SunSoft plus, s. r. o., po spätnej väzbe od používateľov a ich nahlásení od hlavného koordinátora systému, aby sa tak zabezpečila plná funkčnosť a používanie systému na strane používateľov.

K aprílu 2025 požiadalo o prístup z celkovo 332 COJ (vrátane seniorátov a dištriktov) 311 COJ. Počet osôb, ktorí majú prístup do EIS je k aprílu 2025 na čísle 523 osôb/používateľov. Do EIS nemá momentálne prístup 21 COJ (z toho ide o 17 COJ zo ZVS a 4 COJ z ostatných seniorátov), a to z dôvodu, že doteraz o prístup nepožiadali oficiálnou formou, alebo im bol prístup po čase zrušený z rôznych príčin.

Výzvou do budúcnosti pri používaní EIS ECAV je naplnenie databázy členov ECAV jednotlivými CZ, snaha o rozšírenie prístupu do EIS pre všetky COJ ECAV, aj pre posledné nezapojené CZ, ktoré dodnes nemajú z rôznych príčin do EIS ECAV prístup a každodenné plnohodnotné používanie systému jednotlivými COJ v ECAV.

HVPS (Hlasová virtuálna privátna sieť) ECAV

Zmluva na poskytovanie služieb HVPS spoločnosťou O2 v r. 2024 skončila. ECAV získala aktuálne obchodné ponuky od trocha najväčších operátorov, ktoré boli zodpovedne analyzované a vzájomne porovnané. Najvýhodnejšie vychádzala opäť ponuka spoločnosti O2. GP schválilo uzatvorenie zmluvy na poskytovanie služieb HVPS ECAV so spoločnosťou O2, na obdobie 36 mesiacov (od 1.3.2024 do 1.3.2027).

23. Stavy duchovných ECAV

K 31.12.2024 mala ECAV v službe 330 duchovných, o 7 menej, ako v r. 2023. Z toho 184 mužov (-4, 55,8%), 146 žien (-3, 44,2%). Z celkového počtu žien bolo 6 na materskej, resp. rodičovskej dovolenke.

304 duchovných bolo v činnom veku. 26 duchovných naďalej pracovalo po dosiahnutí dôchodkového veku.

Funkčná štruktúra duchovných k 31.12.2024

Diakoni	3
Kapláni	11
Námestní farári	98
Zboroví farári	168
Konseniori	16
Seniori	14
Duchovní správcovia	13
Biskupi	3
Tajomník biskupa	3
Vedúci DBÚ	1
Spolu	330

Duchovní - roky praxe - stav k 31.12.2024

dĺžka praxe	počet duchovných
od 0 do 3 rokov	9
od 3 do 6 rokov	16
od 6 do 9 rokov	10
od 9 do 12 rokov	13
od 12 do 15 rokov	22
od 15 do 18 rokov	21
od 18 do 21 rokov	33
od 21 do 24 rokov	45
od 24 do 27 rokov	47
od 27 do 30 rokov	41
nad 30 rokov	73
Spolu	330

Pracovný pomer v r. 2024 ukončilo desať duchovných:

Sabanoš Ján (k 15.1.2024), dohodou, odchod na starobný dôchodok

Hazdová Iveta (k 19.1.2024), dohodou, bez udania dôvodu

Murínová Dana (k 31.3.2024), výpoveď

Velebírová Natália (k 30.6.2024), výpoveď

Vontorčík Ľuboš (k 30.6.2024), výpoveď

Kissová Daniela (k 31.8.2024), dohodou, odchod na starobný dôchodok

Pavlík Vladimír (k 31.10.2024), dohodou, odchod na starobný dôchodok

Kubík Milan (k 30.11.2024), výpoveď

Marcina Ľubomír (k 31.12.2024), výpoveď, odchod na starobný dôchodok

Uhlíková Janka (k 31.12.2024), výpoveď, odchod na starobný dôchodok

Do pracovného pomeru v r. 2024 nastúpili dve kapláanky:

Gdovinová Gabriela (k 1.8.2024), kapláanka vo Švedlári

Sabolová (neskôr vydatá Pavlišáková) Lea (k 1.8.2024), kapláanka v Zemianskych Kostoľanoch

Do pracovného pomeru v r. 2024 bol prijatý:

Bodolló Marian (k 1.1.2024), z Ústredia EPS za námestného farára v Rimavskej Píle.

Najstarší ordinovaní služobníci

K 31.12.2024 boli najstaršími vo farárskom stave Emília Hrešková (94 rokov) a Michal Hudák (93 rokov).

Spomienka na tých, ktorí nás predišli do cirkvi oslávenej

Za všetkých ostatných našich drahých, ktorí nás v roku 2024 predišli z cirkvi bojujúcej do cirkvi oslávenej, si s vďačnosťou voči Pánu Bohu spomeňme z radov ordinovaných na sestru farárku Annu Gabčanovú r. Ondejčíkovú (67 r., 16.12.1956 - 05.7.2024) a bratov farárov Ľudovíta Muntága (96 r., 26.8.1927 – 16.3.2024), Milana Rastislava Kubíka (94. r., 6.2.1930 - 16.10.2024) a Jána Zemánka (94 r., 1.11.1929 - 21.10.2024).

Z radov neordinovaných spomeňme za všetkých ostatných na vdovu po emer. biskupovi Jánovi Antalovi, dlhoročnú pracovníčku SEŽ Zuzanu Antalovú (90 r., 27.12.1933 - 2.6.2024), na hudobného skladateľa, klaviristu, pedagóga a matematika, autora organového sprievodu k mnohým piesňam v Evanjelickom spevníku Miroslava Bázlika (93r., 12.4.1931- 29.8.2024), či na pracovníčku Generálneho biskupského úradu – personálneho oddelenia Ivetu Potočnú (62 r., † 10.8.2024)

24. Generálny biskupský úrad

K 31.12. 2024 mal GBÚ nasledovných zamestnancov:

Ivan El'ko – gen. biskup,
Ján Bunčák – riaditeľ GBÚ,
Boris Mišina – tajomník gen. biskupa,

Peter Rényi – tajomník GP a synody,
Štefan Polák, správca informačných technológií (EIS) a technicko – hospodárske činnosti,
Jana Nunvářová – mediálna tajomníčka,
Marcela Kmeřová – tajomníčka pre nem. hovoriace zahraničie (do 31.8.2024),
Michaela Nickel – tajomníčka pre nemecky hovoriace zahraničie (od 1.10.2024),
Eva Guldanová – tajomníčka pre angl. hovoriace zahraničie a slovenskú ev. menšinu v zahraničí,
Denisa Pavlíková – upratovačka (75% úväzok),

Iveta Potočná – personalistika (od nov. 2023 bola PN, zomrela dňa 10.8.2024, miesto nebolo obsadené novým pracovníkom, agenda bola prerozdelená medzi iných zamestnancov),
Mária Lauková – mzdy a personalistika,
Mária Hučková – mzdy a personalistika,
Darina Stanová – pokladňa a financie,

Katarína Korvínová – správa majetku (od 1.1.2024),

Stanislav Grega, vedúci EMC (50% úväzok),
Matej Oráč, koordinátor vzdelávacích aktivít EMC (do 31.7.2024 50% úväzok, od 1.8.2024 100% úväzok),
Daniela Veselá – tajomníčka EMC (do 31.7.2024),
Eva Trepáčová – tajomníčka EMC (od 1.8.2024, 100% úväzok),
Štefan Kiss – koordinátor EMC pre misiu (do 31.12.2024),
František Korečko – projektový manažér, digitálna podpora EMC,
Marianna Kucharíková – koordinátorka práce s mládežou (od 1.8.2024 do 31.7.2026, zamestnankyňa je financovaná z grantu ECAV Bavorsko),

Martin Miti Kováč – vedúci Centra histórie ECAV,
Martin Fajmon – knihovník (50% úväzok, do 30.6.2024),
Lucia Kamanová – archivárka (50% úväzok do 31.7.2024, 75% úväzok od 1.8.2024),
Michaela Čechová – knihovníčka (50% úväzok).

25. Predsedníctvo ECAV

Predsedníctvo ECAV oficiálne zasadalo 21 krát, vždy naživo. Štandardne ale prichádzala gen. dozorkyňa do Bratislavy raz i viac krát do týždňa riešiť bežnú agendu predsedníctva ECAV, resp. viesť samostatné jednanie s riaditeľom GBÚ, pracovníkmi GBÚ, Reformaty/Oddelenia správy majetku, alebo zúčastňuje sa pracovných termínov mimo GBÚ.

Gen. biskup, resp. P – ECAV prijalo 60 ohlásených úradných stránok.

Gen. biskup, resp. P – ECAV naživo uskutočnilo 52 naplánovaných pracovných termínov v rámci GBÚ, 76 mimo GBÚ a 32 online pracovných termínov.

Gen. biskup, resp. P – ECAV uskutočnilo 6 online rokovaní so zahraničnými partnermi. Ďalšie absolvovali tajomníčky pre nemecky a anglicky hovoriace zahraničie.

Gen. biskup navštívil 24 cirkevných zborov, kde poslušil kázňou Božieho Slova. Vykonal 41 návštev cirkevných zborov pri iných príležitostiach. Ďalšie miesta a podujatia navštívila gen. dozorkyňa sama.

Gen. biskup absolvoval 8 ciest do zahraničia, gen. dozorkyňa jednu. Gen. biskup pri týchto príležitostiach päť krát kázal: na Sl. Božích v Slovenskom Komlóši (ECAV Maďarsko), na večeri pre mládež v Lindau (ECAV Bavarsko), na anglikánskej bohoslužbe so stretnutím so slovenskými krajanmi v Monaku (anglikánska cirkev v Monaku), pri Dni Slovákov v Maďarsku v Černi (ekumenická pobožnosť, Maďarsko) a na inštalácii biskupa LECAV Ladislava Devečku v Bystřici, ktorého zároveň aj inštaloval (LECAV, Česko).

Na GBÚ, či v prostredí našej cirkvi sme prijali 19 návštev zo zahraničia, a to jednotlivcov, alebo delegácií.

26. Pohľad zo vzdialenejšej perspektívy

Skúsme poodstúpiť od starostí, ktoré prinášali všedné dni našej služby v roku 2024. Vidíme príbeh a službu našej cirkvi i seba samých zo vzdialenejšej perspektívy. A predovšetkým, roznávajme tie dobré veci, ktoré sa udiali! Tešme sa z nich, budme za ne vďační a nechajme, aby nás povzbudili a posilnili na ďalšiu cestu.

Prežili sme rok pekne navštívených veľkých stretnutí: prvú konferenciu iMuž v Žiline, evanjelizačné vysielania ProChrist – pre Teba z Liptovského Hrádku, na desiatkach prenosových miest a s niekoľkými tisícmi archívnych sledovateľov, konferencie, resp. komunitné podujatia Modlitebného spoločenstva na Starej Turej a v Herľanoch, Evanjelický deň v Ružomberku, mládežnícko – rodinný SEMfest vo Zvolenskej Slatine. Ordináciu novokňazov v Marhani, Misijné dni Západného a Východného dištriktu, Služby Božie v prírode v Západnom dištrikte (podobné podujatie vo Východnom dištrikte muselo byť zrušené). Rodinnú konferenciu v Liptovskom Jáne a jubileum evanjelických škôl v Košiciach. K tomu oba dištrikty spoločne pripravili dvojce kázňových prípraviek pre duchovných a dištriktuálne pastorálne konferencie.

Boli sme spolu na komunitných, vzdelávacích a duchovných podujatiach, ktoré pripravilo EMC. Na Teologickej konferencii v Poprade, Konferencii pracovníkov Ústredia a stredísk Evanjelickej diakonie vo Zvolene, na podujatiach Ústredia Ekumenickej pastoračnej služby (napr. Očami srdca, ekumenickej bohoslužbe pri Dni obetí dopravných nehôd, alebo podujatiach Spolku Martina Rázusa v spolupráci s Ústredím EPS).

Stretli sme sa na desiatkach bohoslužobných zhromaždení, ktoré mali miestny, seniorálny, regionálny, alebo celocirkevný charakter. Na podujatiach, kde cirkevno – náboženské témy sa prekrývali s témami kultúrno – historickými (napr. Milan R. Štefánik, Anna Hurbanová – Jurkovičová, Spolok Tatrín).

Boli sme spolu i na desiatkach miestnych komunitných podujatí, na ktorých sa stretala cirkev z najmladších, či najstarších, chlapcov a dievčat, mužov a žien a kde „dobré slovo budovalo, kde treba a poslucháčom prinášalo požehnanie“.

Edukačno-misijné centrum znova ešte viac rozšírilo pestrú paletu rôznych vysielaní, podujatí a produktov, ktoré prakticky pomáhajú jednotlivcom a komunitám a vychovávajú členov našej cirkvi pre dielo misie, vzdelávania, vodcovstva, komunitnej práce a správy cirkvi. Odchádzajúci pracovníci EMC Daniela Veselá a Štefan Kiss našli svojich výborných nástupcov v Eve Trepáčovej a začiatkom roku 2025 v Samuelovi Plachtinskom.

Hostili sme množstvo zahraničných návštev a s hrdosťou sme im mohli prezentovať život a službu našej cirkvi. Z tých najdôležitejších spomeňme stretnutie s členmi Synodnej rady Českobratskej cirkvi evanjelickej v Trenčianskych Tepliciach a usporiadanie konferencie pre predstaviteľov cirkví a diakónií Stredoeurópskej iniciatívy SLZ v Trenčianskych Tepliciach. S vďačnosťou sme prijímali pozvania do zahraničia a tešili sme sa z prehĺbovania partnerských vzťahov. Najväčšou spoločnou cestou bola cesta na stretnutie kresťanov vo Frankfurte nad Ondrou/Slubiciach a v rámci nej konferencia nášho Trojpartnerstva, kde okrem oficiálnych delegátov cirkvi, diakonie a mládeže a okrem účinkujúcich v programoch (napr. mládežnícky rómsky spevokol z Rankoviec), boli i pútnici z autobusových zájazdov z oboch dištriktov našej cirkvi. Stánok našej cirkvi a diakonie bol bohato vybavený artefaktmi, slúžiacimi na prezentáciu nášho života, služby a svedectva a intenzívne navštevovaný hosťami.

Zadministrovali sme množstvo dokumentov, vďaka ktorým prúdi finančná pomoc zo zahraničných fondov k dobrým projektom v našej cirkvi. Sme za ňu nesmierne vďační darcom, z ktorých veľmi veľmi mnohí nie sú na tom finančne lepšie, ako my sami. Členovia našej cirkvi mohli vycestovať do zahraničia a nadobúdať nové poznanie a skúsenosti (stredoškólači na škole v Concordii, študenti teológie na stáži v ELCA, delegáti na teologických a vedeckých grémiách a pod.). Aj tu odchádzajúca pracovníčka nemeckého referátu Marcela Kmeťová našla svoju výbornú nástupkyňu v Michaelae Nickel.

Sami sme sa snažili finančne a materiálne podporiť tých, ktorí potrebovali pomoc. Pokračovala naša finančná zbierka i materiálna pomoc trpiacej Ukrajine, či už cez humanitárne transporty Bevana Steina, alebo cez podporu Centra Spletinia. Vykonali sme a zaslali aj ďalšie príležitostné zbierky, predovšetkým do českého Sliezska, zasiahnutého povodňami a do CZ Vrbovce.

Dva krát sa k svojej práci zhromaždila synoda. Pracovali orgány a výbory cirkvi. V dobe, keď ľudia čím ďalej tým viac sa uťahujú do svojich bublín, uctia si svoje pohodlie a nie sú ochotní ísť do zápasov sme vďační za každého člena cirkvi, ktorý je ochotný takto pracovať a slúžiť. Dištriktuálni biskupi, resp. dištriktuálne predsedníctva množstvom ciest a osobných kontaktov vykonávali pastorálnu a personálnu starostlivosť o duchovných a zbory – rovnako tak robili i ďalšie orgány dištriktov a seniorátov. Tri predsedníctva cirkvi komunikovali navzájom v porozumení a úplnej otvorenosti. Miestne cirkvi zápasili svoje každodenné zápasy, mnohé neboli vôbec jednoduché. Z našej strany nám záležalo na tom, aby vedeli, že v tomto zápase sme navzájom prepojení a túžime pomáhať tak, ako je v našich možnostiach a silách.

Cirkev vykonala voľby generálneho biskupa a Východný dištrikt dištriktuálneho dozorca. Veľmi nás teší, že prebehli riadne, s právoplatnými výsledkami a bez takej miery vonkajšieho nepokoja a pohoršenia, ktorý by znova bolestne zasiahol cirkev.

Pripravili sme, legislatívne, personálne i finančne zabezpečili program Sabatikálneho roku, ktorý by mal pomôcť našim duchovným k obnove síl do novej, kvalitnej služby. Vzhľadom na to, že sme z prostredia našich duchovných prijali nadkritické množstvo signálov o „osobnom vyhorení“ a zaevidovali sme v rodinách duchovných mnoho vzťahových problémov, končiacich i rozvodom, cez EMC sme ponúkli duchovným i formát duchovných cvičení, i špeciálnu, diskretnú poradenskú linku Samaritáni+. Tieto isté formáty duchovných cvičení i poradenskú linku Samaritáni sme ponúkli i členom cirkvi.

Snažili sme sa efektívne spravovať majetok ECAV, ktorý spod správy Reformaty prišiel pod správu GBÚ – Oddelenia pre správu majetku. Znamenalo to zabezpečiť a vykonať náročný proces

prechodu agendy, ktorý bol zvládnutý. Aktuálne to znamená viac povinností pre P – ECAV, resp. predovšetkým pre generálnu dozorkyňu. Vykonali sme prvé konkrétne kroky v nie jednoduchom pláne rekonštruovať našu nehnuteľnosť v najkritickejšom stave – obytný dom na Panenskej 25. Opravili sme a na prenájom pripravili dva byty. Pokračuje oprava budovy na Lýcejnej, či opravy budovy fakulty. Správa, údržba a opravy našich nehnuteľností bežia v úplne štandardnom režime. Nie sú dôvodom nedôvery, podozrievania a príčinou škandálov.

Do Fondu finančného zabezpečenia cirkiev dostala 88% z plánovaných prostriedkov. Cirkevné zbory sa tak podieľali na zvýšení miezd svojich duchovných v priemere o 320,- € v hrubom mesačne. Platiacim cirkevným zborom patrí vďaka za to, čo sa dnes stalo už nesamozrejým: za dodržiavanie platných zákonov, a za lojalitu k spoločným plánom a vízií cirkvi. Za toto už treba ďakovať...

Dáta, týkajúce sa financií, rozpočtu, hospodárenia, či využívania nehnuteľností je možné nájsť na zvláštnom linku na webovej stránke ecav.sk. Nikdy neboli v ECAV zverejňované údaje tohto druhu tak transparentne, komplexne a v takej analytickej štruktúre, ako teraz.

Fungovala Škola cirkevných hudobníkov, ktorá v r. 2024 vstúpila do posledného roku vo svojom historicky prvom, trojročnom cykle. Konali sa i tradičné kantorsko – dirigentské kurzy. Venovali sme sa výchove kňazského dorastu a kaplánom. Duchovní sa mohli zúčastniť programov, ktoré zvyšujú ich odbornosť, zručnosti, alebo poskytujú duchovné načerpanie. Na komunikovanie misijných a vzdelávacích obsahov smerom do cirkvi i verejnosti sme využívali moderné médiá.

Tešili sme sa z rozvoja Evanjelickej diakonie, z kvality a práce našich cirkevných škôl, z napredovania Tranoscia, či z úsilia Evanjelickej bohosloveckej fakulty. Ani jedno z týchto štyroch polí činnosti cirkvi nie je jednoduché. Ponúknuť hotový diakonický, žiacko – študentský, vydavateľský, či novokňazský „produkt“, znamená nie iba sústrediť sa na produkt sám, ale prekonávať aj množstvo sprievodných ekonomických, legislatívnych, byrokratických, alebo ľudsko – manažérskych problémov.

Prebrali sme pod svoju správu činnosť UPC Mosty – Klub 31 v Mlynskej doline a uskutočnili zásadnú konferenciu o misijnej práci s vysokoškólakmi, na ktorú ďalej dokážeme nadväzovať. Mali sme prajné a spolupracujúce vzťahy so SEM – om. Nová pracovníčka Mariana Kucháriková, ktorá dva roky môže pracovať na GBÚ vďaka grantu z ECAV v Bavorsku, svojou činnosťou prepájala mládežnícku prácu, ktorá sa deje v cirkvi, v Mostoch i v SEM - e.

Mnoho členov našej cirkvi malo úžitok z činnosti EVS, a tiež Kompas, či Detskej misie, v ktorých už nemožno vidieť tak ako v minulosti zásadných konfesiónálnych a názorových nepriateľov, ale spolupracujúcich partnerov, či priateľov. Je faktom, že na základe zažitej osobnej skúsenosti požívajú tieto organizácie rešpekt členov našej cirkvi. Sami sa držia princípu zachovávanía konfesiónálnej lojality voči tým, ktorí vstupujú do priestoru ich podujatí a produktov a vytesnenia dogmatických extrémov.

Na Brezovej pod Bradlom – Matejkovej bolo dokončené osádzanie nových chatiek, aj keď stavebno – technické problémy tým nekončia. Manažment účelového zariadenia prebrala nová správna a dozorná rada a na začiatku roku 2025 i nový správca zariadenia. Stále pokračuje rekonštrukčná a modernizačná činnosť na budove fakulty.

Konkrétne dobré ovocie prinášali ekumenické vzťahy, v ktorých sme boli aktívni. Okrem podieľania sa na príprave a uskutočnení ekumenických podujatí či už liturgického (Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov, Aliančný modlitebný týždeň, či Čas stvorenia), alebo komunitno – vzdelávajúceho charakteru (napr. Ekumenická duchovná obnova), sme spoločne postupovali voči štátu v snahe o novelizáciu zákona o finančnej pomoci cirkvám, pri štandardizácii duchovnej služby v nemocniciach a sociálnych zariadeniach, pri zabezpečení služby duchovných na špeciálnych oddeleniach detských nemocníc, pri realizácii programov Roku kresťanskej kultúry, či pri úsilí o vyňatie cirkví spod režimu platby transakčnej dane. Podporovali sme sa a koordinovali svoj postup i pri menších agendách (napr. riešenie potrieb nášho cirkevného školstva, v rámci zasadnutí Stálej konferencie celospoločenského dialógu).

Spoločne sme sa v priateľskom duchu stretli, zadržali konferencie a slávili ekumenické bohoslužby pri 30. výročí vzniku Ekumény Košice, či pri 25. výročí podpísania spoločného vyhlásenia o ospravedlnení človeka (obe podujatia v Košiciach). Boli sme hosťami inštalácie arcibiskupa GKC Jonáša Maxima a spoločne sme pripravili mediálne programy, propagujúce ekumenizmus a pozývajúce na ekumenické podujatia.

Sme za pohľad na tento veľký obraz života, služby a svedectva našej cirkvi Pánovi úprimne vďační. A z pozície predsedníctva cirkvi ďalej ďakujeme my všetkým, ktorí v tomto veľkom obraze mali svoje miesto a podiel, na ktorom im veľmi záležalo. Nech im všetkým, našim drahým bratom a sestrám Pán odplatí a požehná!

27. Modlitebné ciele

Nie iba preto, že by to bolo uznesením synody, ale z hľadiska viery v moc modlitby a s vedomím toho, že ľudská aktivita nie je tým jediným, čo buduje cirkev, ale rozhodujúcou je Božia milosť a požehnanie, vkladáme našu najbližšiu budúcnosť v modlitbách do Božej ruky. Prosíme a povzbudzujeme modlitebníkov, aby do svojich modlitieb zahrňali aj tieto ciele pre ECAV v nasledujúcom polroku roku 2025:

- **Prosme o viditeľné prejavy moci Božieho Slova medzi nami.** O to, aby v prostredí našich bohoslužieb, spoločenstiev a stretnutí znelo jasné a zdravé slovo evanjelia o zachraňujúcej Božej milosti v Ježišovi Kristovi; to „dobré slovo, ktoré buduje, kde treba a prináša požehnanie“ a nachádzalo poslucháčov slobodných, otvorených a ochotných nechať seba samých meniť a formovať.
- **Prosme o to, aby Duch Svätý premieňal našu mentalitu a náš slovník.** Aby v ľudskom prostredí našej cirkvi, kde sa odohráva naša dennodenná komunikácia znelo viac slov, ktoré „budujú a prinášajú požehnanie“, ktoré sú prajné, povzbudzujúce a úprimné, ako tých, ktoré sú vyslovené v hneve, s urážkou, v tvrdosti, ktoré sú polopравdivé alebo zavádzajúce, ktoré nepovzbudzujú, ale spochybňujú a zasievajú neistotu.
- **Prosme o povolanie členov cirkvi, pripravených do rozličnej služby.** Prosme o povolania k štúdiu teológie a ku duchovnej službe v cirkvi, prosme o dobrovoľných spolupracovníkov v cirkevných zboroch a ich spoločenstvách, prosme o predstaviteľov a funkcionárov na všetkých stupňoch správy cirkvi, členov našich orgánov i akýchkoľvek ochotných a pomáhajúcich.
- **Prosme o požehnanie aspoň niekoľkých hlavných podujatí,** ktoré sú pred nami v druhom polroku 2025, na úrovni cirkvi a dištriktov: za zdarné vykonanie kaplárskych skúšok a ordináciu (23.6., resp. 13.7.2025, Beáta Macejková a Eva Chalupková), za vzdelávacie kurzy kaplánov (29.6 – 2.7. a 8. – 12.9.2025), za SEMfest (3. – 6.7.2025), za Misijné dni Východného dištriktu (28. – 31.8.2025), za návštevu delegácie z ECAV Maďarsko (22. – 24.9.2025), za Konferenciu o misii medzi vysokoškólakmi (4.10.2025), za zdarné vykonanie farárskych skúšok (6.10.2025), za Školskú konferenciu (9. – 10.10.2025), za Ekumenickú duchovnú obnovu (12. – 14.10.2025), za Misijné dni Západného dištriktu (17. – 19.10.2025), za Teologickú konferenciu (20. – 22.10.2025), za Duchovné cvičenia pre učiteľov cirkevných škôl ECAV (7. – 9.11.2025), za Konferenciu Rodinného spoločenstva a Konferenciu SEM (14. – 17.11.2025), za ekumenické zhromaždenie Deň odprosenia (17.11.2025), za konferenciu Spoločenstva protestantských cirkví v Európe – GEKE, v Bratislave (20. – 22.11.2025), za jesenné zasadnutie synody (22.11.2025) a za duchovné cvičenia (5. – 7.12.2025).
- **Prosme o požehnanie všetkých ostatných podujatí a stretnutí,** ktoré sa konajú v najbližšom okolí každého z nás, v prostredí našich cirkevných zborov, seniorátov a regionálnych spoločenstiev.
- **Prosme o zdarné riešenie prípravy rekonštrukcie budovy na Panenskej 25** v Bratislave.
- **Prosme o fungovanie Fondu finančného zabezpečenia.** O bratov a sestry, ktorí vidia a chápu potreby cirkvi na všetkých jej úrovniach a prinášajú do nej svoje osobné charizmy, schopnosti a skúsenosti, svoj čas, energiu i financie.

28. Zmysel Vízie na päť prstov – s Kristom a spolu

Úprimne vyznávame, že napriek rôznosti názorov, naturelov a prirodzene hriešnej povahe ľudského, teda i nášho správania, sme sa snažili budovať kultúru vzájomného zaujímania sa o seba, prežívania spolupatričnosti, tvorenia siete spolupracovníkov, podpory a povzbudzovania. Je nám ľúto, ak to niekto nepocítil tak, ako to bolo zamýšľané, alebo ak deklaruje, že sa mu toho vôbec nedostalo.

Snažili sme sa vystríhať vedomého konania so zlým úmyslom, intrigovania voči niekomu, pragmatickej vychytralosti vo vlastný prospech, názorového oportunizmu pri obhajobe uznesení, rozhodnutí a vytýčených cieľov, či rozdeľovania cirkvi na našich a nie našich.

Programový dokument našej cirkvi – „Vízia na päť prstov – s Kristom a spolu“ – nám všetkým kladie na srdce päť jednoduchých úloh. Tie sa však rozvetvujú do košatej koruny života, svedectva a služby členov cirkvi: „zvestovať – slúžiť – radovať sa – bdieť – podporovať“.

Pri pohľade na rok 2024, plní radosti, chvály a vďaky k tomu dodávame, že stavebným nástrojom a zároveň vnútorným tmelom tejto vízie, je „dobré slovo, ktoré buduje, kde treba, a poslucháčom prináša požehnanie“ – či už máme na mysli vzácne a drahé Slovo Boha k nám v Biblii, alebo to najlepšie mienené a smerované slovo ľudské, ktorému necháme zaznieť v prostredí cirkvi, ktoré si vyslovujeme navzájom.

Renáta Vinczeová a Ivan El'ko
Predsedníctvo ECAV na Slovensku